

ԲԳԿԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՀԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

355.3

Խ-11

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐՎԱԾ ԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ,
ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿՈՅԻՆՆԵՐԻ ՀԵՏ
ՏԱՐՎՈՂ ՔԱՂՊԱՐԱՊՄՈՒՆԲՆԵՐԻ

1932-33 ՈՒՍ. ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ

ԳԵՏՀՐԱՏ

ՅԵՐԵՎԱՆ

ՌԱԶՄՀՐԱՏԲԱԺԻՆ

1932

3553

41

uf

2802-10

ԱՌՆՁԻՆ ՏԱՐՎԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՐ ՔԱՆԱԿԱՅԻՆՆԵՐԻ ՀԵՅ ՏԱՐՎԱԿԱՆ
ՔԱՂԱՐԱՊՄՈՒՆՔՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՈՐԻՆՆՏԻՐ ՊԼԱՆ
1932—33 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ամսադրամ շրջան

1. Կարմիր բանակի խնդիրներն առ կառուցվածքը . . . 12 ժամ
2. Խորհրդային խնայողության խնդիրներն առ կառուց-
վածքը . . . 16 »
3. Սոցիալիստական շինարարության գլխավոր գիծը . 22 »
4. Համ ԿԿ (ը) . . . 12 »
5. Միջազգային հեղափոխական շարժումը և Կոմիտեները . 8 »

Ը ն դ ա մ ե ն ը՝ 64 ժամ

- Կարմիր բանակի մարտական ուղին¹⁾ . . . 6 ժամ
- Ընթացիկ քաղաքականությունը . . . 20 »
- Ֆրկնողական և ստուգողական պարապմունքներ . 20 »

Ը ն դ ա մ ե ն ը՝ 130 ժամ

Ամսադրամ շրջան

1. Կարմիր բանակային խնդիրները մարտական պայ-
մաններում . . . 4 ժամ
2. Ծրագրի հիմնական հարցերի կրկնությունը . . . 28 »
3. Ընթացիկ քաղաքականությունը . . . 28 »

Ը ն դ ա մ ե ն ը՝ 60 ժամ

Ը ն դ ա մ ե ն ը՝ 190 ժամ

¹⁾ Կարմիր բանակի մարտական ուղին թեման մշակվում է
1933 թվի փետրվարին ԲԶԿԻ 15-րդ առեկազարձի նախապատ-
րաստության կարգով:

1008
34243

ԽՄԲԱԿԱՎԱՐԻ ՆԱԽԱԲԱՆԸ ԾՐԱԴՐԻՆ

Կուսակառավարական և շահակառարկային իրադրությունները ԲԳԿԻ-ում: Կապիտալիստական բանականությունը գինվորների քաղաքական մշակումը — մի մեջնեց է, վերը բուրժուական կողմից գործադրվում է գինվորների դասակարգային խաբեյության համար: Քաղաքականությանը կարմիր բանակում — գործիք է ԲԳԿԻ մարտիկների սոցիալիստական լուսավորության և դասակարգային համախմբման համար: Յուրաքանչյուր կարմիր բանակային կողմից պարզ ըմբռնումն այն խնդիրներին, վերոնց համար նա կոչված է պայքարելու ԲԳԿԻ շարքերում, մարտիկների դասակարգային միաձուլութունն ու գիտակցականութունը — գրավականն են կարմիր բանակի գործառնների մարտական հզորության:

Քաղաքացիական — մարտիկների քաղաքական դաստիարակության կարևորագույն ձևն է:

Ինչպես են տարվում քաղաքացիականները ԲԳԿԻ-ում: Քաղաքացիականների ծրագրի հիմնական բովանդակութունը և ընթացիկ քաղաքականության հարցերը քաղաքացիականներում:

Կարմիր բանակայինների ինքնապատրաստութունը: Քաղաքացիականը և նրանից ոգտվելու ձևերը: Կարմիր բանակայինի տեսքը:

Պահանջներ, վերոնց առաջադրվում են կարմիր բանակայինին քաղաքացիականները յուրացնելու վերա-

բերմամբ: Ստուգումներ, վաշտային, գնդային առաջական ստուգումներ:

Կարմիր բանակայինի պարտականությունները քաղաքացիականներին բարձր յուրացման համար մղած պայքարում: Կարգապահության նշանակութունը քաղաքացիականներում: Խմբակավարի բոլոր պահանջների խստիվ կատարումը, յուրաքանչյուր կարմիր բանակայինի մշտական օխտեմատիկ աշխատանքը՝ իր քաղաքական մակարդակի բարձրացման վրա, դասադրքի, թերթերի ընթերցում, հաճախակի նայելն իր տետրին — գրավականն են կարմիր բանակայինների կողմից քաղաքացիականների բարձր յուրացման:

Սոցմրցակցությունն ու հարվածայնությունը քաղաքացիականներում: Ավելի ուժեղների պարտականությունն է ոգնել ավելի թույլերին:

Կոմունիստներն ու կոմյերիտականները պարտավոր են առաջավորներ լինել ուսուցման մեջ:

1 ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ ՈՒ ԿԱՌՈՒՑ-
ՎԱԾՔԸ (10-12 ԺԱՄ)

Ա) ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ (2 Ժամ)

1. Կարմիր բանակը—պրոլետարական դիկտատու-
րայի բանակն է, ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմի պահակը:
«Կարմիր բանակը հանդիսանում է աշխատավորության
աշխարհում առաջին և միակ հայրենիքի՝ պրոլետարա-
կան պետության զենքը: Նա կռված է ապահովելու և
պաշտպանելու ԽՍՀՄ անկախությունն ու սոցիալիստա-
կան շինարարությունը՝ սոցիալիզմի և պրոլետարական
հեղափոխության թշնամիների բոլոր հարձակումներից»
(ԲԳԿԻ ղաչտային կանոնադրիք):

Կապիտալիստական բոլոր յերկրներում «բանակը
ճնշում է բանվորներին, ծառայում վորպես հենարան
տերերի համար: Ի տարբերություն այդպիսի բանակ-
ներից, մեր Կարմիր բանակն այն առանձնահատկու-
թյունն ունի, վոր նա հանդիսանում է պրոլետարական
դիկտատուրայի համատեման զենք, կալվածատերերի ու
կապիտալիստների լծից բանվորների և դյուղացիների
ազատագրման զենք» (Ստալին): Կարմիր բանակի առա-
ջացումը վորպես Հոկտեմբերյան հեղափոխության բա-
նակ, նրա կոմիտմն ու աճումը քաղաքացիական պատե-
րազմի տարիներին, ոտարյեղիդյա և ռուսական կապի-

տալիստները դեմ պրոլետարական դիկտատուրայի, ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմի կառուցման համար մղած մարտերում: Կարմիր բանակը ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմի պահակն է, Խորհրդային իշխանության քաղաքականության հենարանը:

Կարմիր բանակի անբախտելի կապն աշխատավորության հետ—սպացուցն է աշխատավորության շահերի, սոցիալիզմի համար մարտնչող Կարմիր բանակի դասակարգային նյության:

«Հին ժամանակներում, և հենց այժմ էլ կապիտալիստական յերկրներում ժողովուրդը վախենում էր և շարունակում է վախենալ բանակից: Բանակի և ժողովրդի միջև գոյություն ունի պատենչ, վորն անջրպետում է բանակը ժողովուրդից: Մեզ մոտ ընդհակառակը բանակըն ու ժողովուրդը կազմում են մի ամբողջություն, մի ընտանիք... Սյդայիսի բանակը կունենա ամենամոլոր թիկունքը, այդպիսի բանակը անսպարտելի յե» (Ստալին):

2. Կարմիր բանակը.—համաշխարհային հեղափոխության բանակն է: Կարմիր բանակի խնդիրների ինտերնացիոնալ (միջազգային) բնույթը, վորը պաշտպանում է միջազգային պրոլետարիատի սոցիալիստական հայրենիք—ԽՍՀՄ սահմանները իմպերիալիստների հարձակումներից:

«Կապիտալիստական յերկրներում բանակները սովորաբար դաստիարակվում են ուրիշ պետությունների նկատմամբ ատելության վրդով, ուրիշ յերկրների բանվորների ու գյուղացիների նկատմամբ ատելության վրդով... Մեր Կարմիր ուժը նրանումն է, վոր նա իր ձեռքյան առաջին իսկ օրից դաստիարակվում է ինտեր-

նացիոնալիզմի վրդով, բոր յերկրների բանվորների նկատմամբ սիրո ու հարգանքի վրդով, յերկրների միջև խաղաղություն հաստատելու և պահպանելու վրդով... Ինտերնացիոնալիզմի վրդով դաստիարակված մեր բանակն անհամար բարեկամներ ու դաշնակիցներ ունի աշխարհի բոլոր մասերում» (Ստալին):

«Կարմիր բանակը հանդիսանում է համաշխարհային պրոլետարական հեղափոխության ղինված ուժերի ավանգարդը» (Վորոշիլով):

3. Համ Կ(բ)Կ Կարմիր բանակի կազմակերպիչն ու առաջնորդն է: Պրոլետարական դիկտատուրայի ղեկավար ուժ—ՀամԿ(բ)Կ—կազմակերպիչն ու առաջնորդն է Կարմիր բանակի: «Կուսակցությունը պարծենում է վոր նրան հաջողվեց բանվորների և գյուղացիների ոգնությամբ ստեղծել աշխարհում առաջին Կարմիր բանակը, վոր մեծաքույն ճարտերում պաշտպանել է բանվորներին ու գյուղացիներին: Կուսակցությունը պարծենում է, վոր Կարմիր բանակին հաջողվեց պատվով անցնել ժնր յերկրի բանվոր դասակարգի և գյուղացիության ձեռքին և արտաքին թշնամիների դեմ մղած խստագույն մարտերի ծանր ճանապարհը, վոր նրան հաջողվեց ձեռկերպվել վորպես մեծաքույն մարտական հեղափոխական ուժ՝ ի սարսափ բռնվոր դասակարգի թշնամիների, ի սուրախություն բոր կեղեքվածների և սորկացվածների» (Ստալին): Լենինի, Ստալինի և կուսակցության կենտկոմի դերը Կարմիր բանակի ստեղծման և ղեկավարման գործում՝ քաղաքացիական կռիվների տարիներին, վարն ապահովեց Կարմիր բանակի հաղթանակները:

Կուսակցական զորահամալսները և Կոմունիստների դերը
քաղաքացիական պատերազմի տարիներին: Կուսակցու-
թյան Կենտկոմի և ընկ. Ստալինի ղեկավարությունը
Կարմիր բանակի նկատմամբ ժամանակակից չըջանում:

II ԻՆՉՊԵՍ Ե ԿԱՌՈՒՅՎԱԾ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԸ

(2 ժամ)

3

1. Կարմիր բանակի համալրման դասակարգային
հիմունքները: «Ձեռքը ձեռքին ԽՍՀՄ պաշտպանությունն
իրագործվում է միայն աշխատավորության կողմից»
(Պարտադիր զինվորական ծառայության մասին որեն-
քը): Անհարազատ տարրերին Կարմիր բանակ չթողնելը,
Կարմիր բանակային զորամասերի դասակարգային միա-
ձուլությունը— ԲԳԿԲ մարտունակության հիմքն են:
Կարմիր բանակը—բանվորների և գյուղացիների զին-
ված միությունն է բանվոր դասակարգի և նրա կուսակ-
ցության ղեկավարությամբ: Կարմիր բանակի դասա-
կարգային միաձուլության ամրացումը սոցիալիստական
չինարարության հսկայական հաջողությունների և հաս-
տատուն պրոլետարական բայլչևիկյան ղեկավարության
հիման վրա:

Յուրաքանչյուր Կարմիր բանակայինի պարտակա-
նությունն է—ամեն կերպ ամրացնել Կարմիր բանակի
չարքերի դասակարգային միաձուլությունը: Յուրաքան-
չյուր Կարմիր բանակային պարտավոր է հայտնաբերել
դասակարգային բաղձադատիկ աչալրջություն, հայտ-
նաբերել և մերկացնել բանակ սողոսկած դասակարգայ-
նորեն խորթ տարրերին և անհաշտ հակահարված տալ
դասակարգային թշնամու յեղություններին:

2. Լենինյան ազգային քաղաքականության հիմունք-
ների կենսագործումը Կարմիր բանակում: «Մեր բանակը
հանդիսանում է ժողովուրդների միջև յեղբայրության
բանակը, ճնշված ժողովուրդների ազատագրման բանա-
կը, մեր յերկրի ժողովուրդների ազատության և ան-
կախության պաշտպանության բանակը... Սովորաբար
բանակները դաստիարակվում եյին չովինիզմի վոգով,
հափշտակումի վոգով, այլ ժողովուրդներին ճնշելով-
անհրաժեշտության վոգով... Մեր բանակն արմատապես
տարբերվում է գաղութային բանակներից: Նրա ամբողջ
եյությունը, նրա վողջ կառուցվածքը հիմնվում է մեր
յերկրի ժողովուրդների միջև բարեկամությունն ամ-
րացնելու վրա, ճնշված ժողովուրդների ազատագրելու
գաղափարի վրա, Խ. Միության կազմի մեջ մտնող սո-
ցիալիստական հանրապետությունների ազատությունն
ու անկախությունը պաշտպանելու գաղափարի վրա...
Դրանում է այն բանի դրավականը, վոր մեր բանակը
կրիտիկական բոսյին մեծագույն աջակցություն կդտնի
մեր անծայրածիր յերկրում բնակված բոլոր և ամեն տե-
սակի ազգությունների միլիոնավոր մասսաների մեջ»
(Ստալին):

Կարմիր բանակի ազգային զորամասերը: Աշխա-
տանքն ազգային փոքրամասնությունների մեջ կարմիր
բանակային զորամասերում:

Յուրաքանչյուր Կարմիր բանակային պարտավոր է
ամրացնել բոլոր ազգությունների աշխատավորության
մարտական միությունը Կարմիր բանակի չարքերում,
անհաշտ պայքար մղի մեծապետական չովինիզմի, տե-
ղական նացիոնալիզմի և հրյատեցության (անտիսեմի-
տիզմի) արտահայտությունների դեմ:

3. Կարմիր բանակի կազմածքը: Յերկրային (տե-
րիտորիալ) սխտեմի դերը ԽՍՀՄ զինված ուժերի շի-
նարարութեան մեջ: Յերկրային սխտեմի լայն և հետևե-
ղական կիրառման հնարավորութիւնը միայն Խորհրդա-
յին Միութեան պայմաններում: ԲԳԿԻ կազմային զորա-
մասերի առանձնատես պատասխանատու դերը՝ իմպե-
րիալիստների կողմից Խորհրդային Միութեան վրա հար-
ձակման դեպքում: Սոցիալիստական արդունաբերու-
թեան աճման և դյուղատնտեսութեան սոցիալիստական
վերակառուցման նշանակութիւնը յերկրային շինարա-
րութեան համար:

Ընդհանուր պարտադիր զինվորական ծառայութեա-
նը: Կարմիր բանակի համալրման սխտեմը և ծառայու-
թեան ժամանակամիջոցները: Միջդինակուչային պատ-
րաստութիւն: Իսկական զինվորական ծառայութիւնը,
պահեստում լինելը, արտադրային պատրաստութիւնը:
Աշխատավորութեան ռազմական պատրաստութիւնը և
Կարմիր բանակի ռեզերվ—Պաշտ—Աշխատիքի դերը:

III ՊԵՏԿԱԶՄԸ ՅԵՎ ԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲԳԿԻ-ՈՒՄ (2 ժամ)

1. Կարմիր բանակի պետերի կազմը: Կապիտալիս-
տական բանակների սպաների դատակարգային կազմի
արժատական տարբերութիւնը: Կարմիր բանակի հրա-
մանատարների և քաղաքատնային դատակարգային
կազմից: Կարմիր բանակի պետկազմի համալրման սխ-
տեմը: Ռազմա-ուսումնական հիմնարկները ԲԳԿԻ-ում:
Կարմիր բանակայիններին ղեկավարող ծառայութեան

թողնելու կարգը և ռազմա-ուսումնական հիմնարկներն
ընդունվելը: Պետկազմի (կրտսեր, միջին, ավագ և
բարձր) դերը մարտական և քաղաքական պատրաստու-
թեան ղեկավարման և յերկաթե զինվորական կարգապա-
հութեան ամրացման գործում: Հրամանատարը— «Իր
զորամասի վճռական, հաստատուն, հաճախակի և մաք-
տական ղեկավարն է» (բջիջների քարտուղարների Յ-րդ
համաբանակային Խորհրդակցութեան վերոշումները):
Հրամանատարը— կարգապահութեան և իր ու ստո-
րադրյալների նկատմամբ պահանջկոտ լինելու որինակ
է: Հրամանատարի կարգադրութիւնների առաւարկե-
լիորեն կատարումը ԲԳԿԻ կարգապահութեան հիմքն է:

Միահրամանաւորութիւնը—Կարմիր բանակի կա-
ռավարման հիմնական սկզբունքն է: Քաղղեկները, վաշ-
տերի հրամանատարների քաղաքականները, կոմիսար-
ները, զնդերի հրամանատարների բողոքնականները:

Գունդ—դիվիզիա—կորպուս—մարզ: Մարզային Հեղ-
Ռազմ. Խորհուրդ: Հեղ. Ռազմ. Խորհուրդ: Ռազմածո-
վային ժողկոմ ընկ. Վորոշիլովը— Կարմիր բանակի
բայլեիկյան առաջնորդն է: Ռազմածովային ժողկոմ և
ԽՍՀՄ Հեղ. Ռազմ. Խորհրդի նախագահ՝ ընկ. Վորո-
շիլովի մարտական ուղին և նրա դերը քաղաքացիական
պատերազմում ու ժամանակակից շրջանում Կարմիր բա-
նակի ղեկավարման գործում:

2. Կարգապահութիւնը ԲԳԿԻ-ում: Կարմիր բանա-
կի ղեկավարման կենտրոնացումը: Յերկաթե զինվորա-
կան կարգապահութիւնը—Կարմիր բանակի մարտական
հզօրութեան հիմքն է: ԲԳԿԻ կարգապահութեան դասա-
կարգային ելութիւնը, նրա տարբերութիւնը բուրժու-
ական բանակների կարգապահութեանից: Ճշիւ ամբող-

Ջովին ու անձնվիրաբար չի ոգնում Կարմիր բանակին, բոլոր ուժերով չի պաշտպանում կարգն ու կարգապահությունը նրանում, նա մասնիչ և է դավաճան»։ Կարգապահության նշանակությունը մարտական պարագայում։ «Յեթե մտածենք այն մասին, թե վերջի վերջին չն եր ընկած այն բանի ամենախորը հիմքում, վոր այդպիսի պատմական հրաշք տեղի ունեցավ, վոր թույլ, ուժասպառ յեղած, հետամնաց յերկիրը հաղթեց աշխարհի ամենաուժեղ յերկրներին, ապա մենք տեսնում ենք, վոր այդ—կենտրոնացումն էր, կարգապահությունը, անձնադոժությունը» (Լենին)։ Յերկաթե զինվորական կարգապահության վճռական նշանակությունը խաղաղ ժամանակ (ներքին կարգ ու կանոնում, ուսուցման մեջ, տեխնիկայի խնամման գործում և այլն) վորպես ԲԳԿԳ մարտունակության կարևորագույն պայման։ Անկարգապահությունը—հիմնական պատճառն է վթարումների ջարդվածքների, դժբախտ պատահարների։

«Կարգապահություն և կազմակերպվածություն—ահա այն խոսքերը, վորոնք պետք է թափով համակենմեր վողջ կյանքը։ Կարգապահություն և կազմակերպվածություն աշխատանքում, կենցաղում, ուսուցման մեջ, իրար միջև ունեցած փոխհարաբերություններում, փողոցում իրեն պահելու մեջ, հասարակական վայրերում, հանգստի ժամանակ—ամեն տեղ և ամենուրեք կարգապահություն և կազմակերպվածություն։ Դրանք մեղ պետք են ինչպես ող» (Վորոշիլով)։

Հրամանատարի պարտականությունն է—անչեղորեն պահանջել զինվորական կարգապահության վորոշակի պահպանումը և վճռականորեն պայքարել կարգապահության ամենանվազ խախտումների դեմ։ Հրամանատարի

իրավունքները՝ զորմասի կարգապահությունն ամրացնելու գործում։ Կարգապահական տուժերը, խրախուսանքները, պարգևները։

Յուրաքանչյուր կարմիր բանակային պարտավոր է խոտորեն և անչեղորեն պահպանել հեղափոխական կարգապահություն և անառարկելիորեն կատարել հրամանատարների բոլոր հրամանները, հրամանատարներ, վորոնք դրված են բանվորա-գյուղացիական կառավարության կողմից (կարմիր բանակայինի հանդիսավոր խոտումից)։

Կարմիր բանակայինի պարտականությունները ուղղմական դադանիքը պահելու գործում։

IV ՏԵԽՆԻԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

(2 ժամ)

1. Տեխնիկայի դերն ապագա պատերազմում։ Թվեր և որինակներ, վորոնք բնութագրում են ռազմական տեխնիկայի զարգացումն ու հզորությունը և նրա նշանակությունը ժամանակակից մարտում. բանակի մեքենակությունը ժամանակակից մարտում. բանակի մեքենայացումն ու մոտորացումը, հրետանու զարգացումը, ավտոմատ զենքերը։ Բուրժուական բանակների տեխնիկական հաղեցումը։

Տեխնիկան կարմիր բանակում։ Բուրժուական բանակների նկատմամբ կարմիր բանակի գերադանցությունը, վորտեղ տեխնիկան գտնվում է բանվոր և գյուղացի մարտիկի ձեռքին, վորը պայքարում է իր շահերի համար, նվիրված պրոլետարական զիկտատուրայի պետությունը։

Մարտիկների դասակարգային դիտակցությունը և բարձր զինվորական կարգապահությունը—տեխնիկայի օիրապետման գրավականն են։ Կարմիր բանակի դասա-

կարգային գիտակցութիւն, կարգապահութիւն և բարձր տեխնիկական ուսուցման նշանակութիւնը թըշնամու նկատմամբ հաղթանակ տանելու համար:

2. Զորքերի տեսակների համագործակցութիւնը: ԽՍՀՄ զինված ուժերի կազմը և ԲԳԿԲ կազմութիւնը ժամանակակից մարտի պահանջները և ԲԳԿԲ տեխնիկական հագեցվածութեան հետ կապված: Ընդհանուր տեղեկութիւնները զորքի տեսակների և նրանց կազմութեան մասին:

Զորքի բոլոր տեսակների համագործակցութիւնը—մարտում հաղթանակելու հիմնը և: Զորքի բոլոր տեսակների պարտականութիւնը՝ զորքերի հիմնական տեսակ՝ հետևակի նկատմամբ և հետևակի պարտականութիւնները զորքի մյուս տեսակների նկատմամբ: Յերկաթե զինվորական կարգապահութիւնը—զորքի բոլոր տեսակների համագործակցութեան գրովականն և:

3. Տեխնիկային տիրապետելու խնդիրը: Ընկ. Ստալինի լուղունդը—«տիրապետել տեխնիկային» և այդ լուղունդի նշանակութիւնը կարճիր բանակի համար: «Մեզ վրա յեղած հարձակմանը մենք պարտավոր ենք հակադրել մեր յերկաթյա, դերաղանց ռովորած, քաղաքականապես կայուն, լավ զինված բայլճեկիյան բանակը» (Վորոշիլով): Տեխնիկային տիրապետելու դործում մարտիկի գլխավոր խնդիրներն են,—էր զենքի, նրա նյութական մասին և մարտական հաստիութիւններին կատարելապես յիրապետելը, զորքի մյուս տեսակների տեխնիկային ծանոթ լինելը և նրա հետ համագործակցել իմանալը, հակառակորդի տեխնիկայի դեմ արտքարել կարողանալը, զենքի և մեքենաների խնամելը, վթարումների լիակատար լիկվիդացիան:

Տեխնիկային տիրապետելու խնդիրը և դորմասերի մարտական պարտաստութիւնը: Հրաձգային պարտաստութիւնը և նրա նշանակութիւնը: Տակտիկական պարտաստութիւնը վորպես մարտական պարտաստութեան առանցք: Ֆիզիկական և քարային պարտաստութիւն: Տակտիկական և համագործակցական պարտավորւնքներ: Մանյովրաներ: Ուսուցման պլանը և աստիճանները:

V. ԿՈՒՍԲԱՂԱՇԵԱՍՏԱՆՔԸ ՄԳԿԲ-ՈՒՄ (2 ժամ)

1. Կուսակցական-քաղաքական աշխատանքը ԲԳԿԲում: Քաղաշխատանքը կարմիր բանակում—դասակարգային միաձուլութեան և սոցիալիստական լուսավորութեան զենքն և: Կարմիր բանակն առաջնակարգ քաղաքական դպրոց և: Կուսքաղաքական աշխատանքը—ԲԳԿԲ մարտունակութիւնն ամրացնելու զենքն և: Կուսակցութիւնն և ղեկավարում քաղաշխատանքը կարմիր բանակութիւնն և ղեկավարում քաղաքական աշխատանքը ԲԳԿԲում: Կուսակցական-քաղաքական աշխատանքը գլխավորում վորպես մարտիկներին կուսակցութեան գլխավոր գծի և նրա կենտրոնի շուրջ դասակարգային համախմբման զենքն, վորպես մարտական ուսուցման տեսակների ու վորակի բարձրացման զենք: Կուսքաղաշխատանքի կազմակերպումը: Պետկազմի դերը կուսքաղաշխատանքում: մակերպումը: Վորպես ԲԳԿԲ-ում տարվող կուսքա-քաղաքական ղեկավար և կազմակերպիչ: Քաղղեկները, կոմիտաները, (զենքի հրամանատարի քաղղեկանը), ղիվքաղբաժինները, Ռադմ. շրջանների քաղվարչութիւնները, ՊՈՒՌ-ի պետ—ընկ. Գամարնիկը:

Կոմունիստական բՆԻՇները Կարմիր բանակում և նրանց աշխատանքը, կոմյերիտական կազմակերպությունները Կարմիր բանակում և նրանց աշխատանքը:

Կոմունիստների և կոմյերիտականների խնդիրները, վորպես առաջավորներ ուսուցման և կարգապահության մեջ: ԲԳԿԻ կոմունիստները—Համ Կ(բ)Կ մարտական ջոկատն են, վորոնք պայքարում են կուսակցության գլխավոր դժի համար՝ ընդդեմ ամեն տեսակի ապորտոնիզմի, հատկապես ընդդեմ աջ թեքման, վորպես ներկա շրջանում գլխավոր վտանգի: Կարմիր բանակայինների խնդիրները բՆԻՇի վերաբերմամբ, կուսակցության և կոմսոմոլի մեջ ընդունվելու կարգը:

Քաղաքական պարապմունքները—կարմիր բանակայինների քաղաքական պատրաստության կարևորագույն ձևն են:

Կուսակցական լուսավորությունը և նրա նշանակությունը:

Ակումբները, լենինյան անկյունները, հասարակական կազմակերպությունները ԲԳԿԻ-ում: Կարմիր բանակային մամուլը—կենտրոնական, մարդային, գիլիդիական, գնդային, վաշտային: Զինթղթակիցները և աշխատանքը նրանց մեջ: Կրոնի դասակարգային ելույթները և հակակրոնական աշխատանքը ԲԳԿԻ-ում:

Կարմիր բանակայինը պետք է ամեն կերպ բարձրացնի իր քաղաքական պատրաստությունը, իրագեկ լինի միջադպրոցային դրությանը, խորհրդային Միության կյանքին, կուսակցության և կառավարության վորոշումներին, ակտիվորեն մասնակցել դորամասի քաղաքական գյանքին, կանոնավոր կերպով թերթեր կարդա, ակտի-

վորեն ոգնի քաղդեկին, կուսակցական կազմակերպության և կոմսոմոլին:

ԲԳԿԻ մարտիկը ակտիվ կիրառոն և կուսակցության գլխավոր դժի:

Կարմիր բանակի կապի ամրացումն աշխատավորության հետ—կուսքաղաշխատանքի կարևորագույն խնդիրն է: Կարմիր բանակի և աշխատավորության կապի ձևերը: Բանվորական շեֆությունը և նրա նշանակությունը: Ով է տվյալ դորամասի շեֆը և շեֆական աշխատանքը դորամասում: Կարմիր բանակայինների պարտականություններն աշխատավորության հետ կապի ամրացման գործում:

2. Սոցիալիստական մրցակցությունը և իմքնագնաց դատությունը կարմիր բանակում: Սոցմրցակցությունը կարևորագույն զենք է սոցիալիստական շինարարության և աշխատավորության վերադաստիարակման: Սոցմրցակցության նշանակությունը գործարանում և կոլխոզում: Սոցմրցակցությունը բանակում: Կարմիր բանակայինների ամբողջ յեռանդը, ամբողջ խանդավառությունը դորամասի մարտական ու քաղաքական պատրաստությունն ամրացնելու շուրջ կենտրոնացնելու անհրաժեշտությունը: Սոցմրցակցությունն ու հարվածայնությունը վորպես կարևորագույն զենք մարտական ու քաղաքական պատրաստության տեմպերի ու վորակի բարձրացման, դորամասի դասակարգային համախմբվածության համար: Սոցմրցակցության ձևերն ու ոքյելտները կարմիր բանակում: Հարվածայնության դրությունը վաշտում, գնդում, բանակի մյուս դորամասերում: Գնդի լավագույն հարվածայինների աղգանունները: Պայքար մարտական ուսուցման պլանների կատարման և

գերակատարման համար: Պետկադմ—սոցմրցակցութ-
յան ղեկավարն է: Կուսակցական և կոմյերիտական
կազմակերպությունների դերը սոցմրցակցության գոր-
ծում:

Ուսցիոնալիզատորական աշխատանքը և նրա նշանա-
կությունը:

Ինքնաքննադատությունը Կարմիր բանակում վո-
պես ԲԳԿԻ մարտունակությունն ամրացնելու գեներ:
Ինքնաքննադատությունը Կարմիր բանակում գործադրե-
լու առանձնահատկությունները և նրա կոչումը—գորա-
մասի մարտունակությունն ամրացումը, նրա դառակար-
գային միաձուլությունը:

Բ) ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ինչո՞ւմ է Կարմիր բանակի տարբերությունը
կապիտալիստական բանակներից:

2. Ինչո՞ւ յենք մենք Կարմիր բանակն անվանում հա-
մաշխարհային հեղափոխության բանակ, բոլոր յերկրնե-
րի բանվորների բանակ:

3. Կուսակցության դերը Կարմիր բանակի կազմա-
կերպման և քաղաքացիական պատերազմում ու ժամա-
նակակից շրջանում նրան ղեկավարելում:

4. Ո՞վ և ինչո՞ւ յե զրկված Կարմիր բանակի շարքե-
րում լինելու իրավունքից:

5. Ինչպե՞ս և կենսագործվում լենինյան ազգային
քաղաքականությունը Կարմիր բանակի շինարարության
մեջ և վորպիսին են Կարմիր բանակի խնդիրները Կար-
միր բանակի շարքերում բոլոր ազգությունների աշխա-
տավորների համալսմբվածությունն ամրացնելու գոր-
ծում:

6. Ինչո՞ւմ է Կարմիր բանակի պետկադմի արմա-
տական տարբերությունը բուրժուական բանակների
սպանների կադմից:

7. Ի՞նչպիսին է հրամանատարի դերը ղորամասում:

8. Ինչո՞վ է տարբերվում ԲԳԿԻ կարգապահությունը
նը բուրժուական բանակների կարգապահությունից:

9. Ինչո՞ւ յե Կարմիր բանակում անհրաժեշտ յերկա-
թե զինվորական կարգապահություն:

10. Ինչպի՞սին է տեխնիկայի դերը ժամանակից
պատերազմում:

11. Ի՞նչ նշանակություն ունի մարտում ղորքի բո-
լոր տեսակների սերտ համագործակցությունը և ի՞նչով
պետք է արտահայտվի այդ համագործակցությունը:

12. Ինչպի՞սին են ԲԳԿԻ մարտիկները խնդիրները:
տեխնիկայի տիրապետման գործում:

13. Ի՞նչ նշանակություն ունի կուսակցական—քա-
ղաքական աշխատանքը Կարմիր բանակում և ո՞վ է դե-
կավարում այդ աշխատանքը:

14. Ինչպի՞սին է սոցիալիստական մրցակցության
դերը Կարմիր բանակում:

15. Ի՞նչպիսին է ինքնաքննադատության դերը Կար-
միր բանակում և ինչո՞ւմ են Կարմիր բանակում նրա
գործադրման առանձնահատկությունները:

16. Բանակի և աշխատավորության փոխհարաբե-
րության խնդրում ի՞նչ տարբերություն մեր և կապի-
տալիստական յերկրների միջև և ինչպե՞ս պետք է յու-
րաքանչյուր կարմիր բանակային վերաբերվի աշխա-
տավորությանը:

Գ) ԹԵՄԱՅԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ ԿԱՐՄԻՐ
ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԸ ԲԱՅԻ ՎԵՐՈՇԻՇՅԱԼ ԿՈՆՏՐՈԼ
ՀԱՐՑԵՐԻՆ ՎՈՐՈՇԱԿԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՏԱԼՈՒՑ,
ՊԵՏՔ Ե—

1) Իմանա պարտադիր ղինվորական ծառայության մասին որոշում (կարմիր բանակային ծառայության վերաբերող) 1-ին և 14-րդ հատվածների հիմնական մո-
ժենտները.

2) յուրաքանի կարմիր բանակային հանդիսավոր խոստման տեքստը.

3) Իմանա կուսակցության և կոմսոմոլի կանոնա-
դրության այն կետերը, վորոնք վերաբերում են կար-
միր բանակային կուսակցության կամ կոմսոմոլի
մեջ ընդունելուն:

Դ) ԹԵՄԱՅԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՊՐՈՑԵՍՈՒՄ ՅՈՒՐԱՔԱՆ-
ՉՅՈՒՐ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆ ՊԵՏՔ Ե ԻՐ ԴԵՐԻ
ՄԵՋ ՄՏՅՆԻ—

1) 3-րդ կոնտրոլ հարցի պատասխանը.

2) քաղվածքներ Դաշտային կանոնադրելից և ընկ.
Ստալինի ճառից՝ Կարմիր բանակի դասակարգային
եյուլթյան մասին, վորոնք բերված են այս թեմայի ա-
ռաջին հատվածում և քաղվածք Դաշտային կանոնա-
դրելից՝ Կարմիր բանակի ինտերնացիոնալ խնդիրների
մասին (2-րդ գլխի 1-ին հատվածում).

3) քաղվածք ընկ. Լենինի ցուցումից՝ ԲԳԿԲ կար-
գապահության մասին, վորը բերված է այս թեմայի
3-րդ գլխի 2-րդ հատվածում.

Ա) Կարմիր բանակի կառուցման սխեման (վաշտից
ժխչե ԽՍՀՄ Հեղ. Ռադմ. Խորհուրդը).

Ե) Թվեր (հասարակ դիտարկման) Կարմիր բանակի
պետկադմի դասակարգային կադմի մասին:

II ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՐ ՅԵՎ
ՆՐԱ ԿԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆԸ (14—16 ԺԱՄ)

Ա) ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

I ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԲՈՒՐԺՈՒԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ (2 Ժամ)

Բուրժուական պետությունը—մի մեքենա յե, վորի
ողնությունը կապիտալիստները յենթարկված են պա-
հում բանվոր դասակարգին և աշխատավորությանը:
Որինակներ, վորոնք ցույց են տալիս աշխատավորու-
թյան կեղեքումը բուրժուական պետություններում:

Բուրժուական պետական մեքենայի ջարդումը և
պրոլետարական դիկտատուրայի հաստատումը սոցիա-
լիզմ կառուցելու համար—բանվոր դասակարգի արմա-
տական խնդիրները: Խորհրդային պետությունը—պրո-
լետարական դիկտատուրայի պետությունն է: «Խոր-
լետարական դիկտատուրայի պետությունը—դա ղեպի սոցիալիզմ տա-
հըրդային իշխանությունը—դա ղեպի սոցիալիզմ տա-
նող ճանապարհն է, վորը գտել են մասսաները...» (Լե-
նին): Նրա եյուլթյունը, վոր յուրաքանչյուր յերկրի բան-
վորներին ալելի ու ալելի յե դրավում ղեպի իրեն,
կայանում է նրանում, վոր առաջ պետությունը կառա-
վարում է յին այսպես թե այնպես հարուստները, կա-
պիտալիստները, իսկ այժմ, առաջին անգամ պետու-
թյունը կառավարում են, և այն ել մասսայական թվով,

հենց այն դասակարգերը, վորոնց կապիտալիզմը կեդի-
բում եր» (Լենին)։ Շահագործող տարրերին քաղաքա-
կան իրավունքներից զրկումը Խորհրդային Միությու-
նում։ Բուրժուական կուսակցությունների, բուրժուա-
կան մամուլի, աշխատավորությանը վնասելուն ուղղ-
ված ամեն տեսակի դործունեություն արգելումը։
Խորհուրդներ իշխանության օրգանների սոցիալական
կազմը, վորպես ցուցանիշ խորհրդային պետության
դասակարգային ելություն։ Ամբողջ խորհրդային պե-
տական ապարատը ծառայում է աշխատավորների շա-
հերին։ Աշխատավորության մասսայական մասնակցու-
թյունն ու ներգրավումը պետության կառավարման
գործին, պրոլետարական ինքնաքննադատությունը,
աշխատավոր մասսաների մոբիլիզացիան բյուրոկրա-
տիզմի և խորհրդային ապարատի թերությունների
դեմ պայքարելու համար, վորպես ցայտուն օրինակ
պրոլետարական դեմոկրատիայի, պրոլետարական պե-
տության և բուրժուական պետության ու բուրժուա-
կան «աղատության» արմատական տարբերություն։

Խորհրդային իշխանության միջադրային նշանա-
կությունը։

II ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ—ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ Ե (2 ժամ)

1. Բանվորների և աշխատավոր գյուղացիների դա-
շինքը։ Խորհրդային պետությունը ստեղծված է՝ կա-
պիտալիզմի դեմ մղած հեղափոխական պայքարում բո-
լոր աշխատավորների առաջնորդ—բանվոր դասակարգի
կողմից։ Խորհրդային պետությունը—պրոլետարական

դիկտատուրայի պետությունն է։ «Պրոլետարիատի
դիկտատուրան, յեթե այդ ասենք ավելի հասարակ-
լեզվով, նշանակում է ահա թե ինչ—միայն վորոչ դա-
սակարգ, այսինքն քաղաքային և ընդհանրապես ֆաբ-
րիկա-գործարանային, արդյունաբերական բանվորներն
են ի վիճակի ղեկավարել աշխատավորության և շահա-
գործավորների ամբողջ մասսային հաղթանակը պահելու
և ամրացնելու համար մղվող պայքարում, նոր, սո-
ցիալիստական հասարակարգ ստեղծելու գործում,
դասակարգերի լիակատար վոչնչացման համար մղվող
ամբողջ պայքարում» (Լենին)։

Բանվորական պետության քաղաքականության
հիմքը, դա—բանվոր դասակարգի դաշինքն է գյուղա-
ցիության աշխատավորական մասսաների հետ՝ այդ
դաշինքում ունենալով բանվոր դասակարգի ղեկավար
դեմ և անհաշտ պայքար՝ դասակարգային թշնամու
դեմ։ Որինակներ, վորոնք ցույց տան, թե ինչպես հե-
ղում։ Որինակներ, վորոնք ցույց տան, թե ինչպես հե-
ղում։ Պրոլետարական ղանադան շրջաններում բանվոր դասա-
ղափոխության ղանադան շրջաններում բանվոր դասա-
կարգը և նրա կուսակցությունը պայքարել և գլխավո-
րել են աշխատավորության պայքարը շահագործող
տարրերի դեմ։ Որինակներ, վորոնք ցույց տան, թե
խատավոր գյուղացիության հետ ամուր դաշինք ու-
նենալու համար։

Բանվոր դասակարգի և աշխատավոր գյուղացիու-
թյան դաշինքի հսկայական ամրացումը ժամանակա-
կից շրջանում՝ համատարած կոլեկտիվացման և կու-
լակություն՝ վորպես դասակարգի վերացման և կոլ-
տնտեսական գյուղացիությանը հողագործության

կենտրոնական դեմք, գյուղում խորհրդային իշխանության գլխավոր հենարան դարձնելու քաղաքականության հաջողությունների հիման վրա:

2. Համկ(բ)կ — պրոլետարական պետության առաջնորդն է: Համկ(բ)կ — բանվոր դասակարգի ավանգարդն է: Համկ(բ)կ — պրոլետարական պետության առաջնորդն ու կազմակերպիչն է: «Առանց կուսակցության, վորպես հիմնական ղեկավար ուժի, հնարավոր չէ վորևէ չափով յերկարատև և ամուր պրոլետարական դիկտատուրա» (Ստալին):

Կուսակցությունն ի՞նչպես է ղեկավարում բանվորական պետությունը: Խորհուրդները, պրոֆմիուսները, կոոպերացիան և այլն — դրանք կուսակցությունից մասսան տանող փուկերն են:

Կուսակցության պայքարը ոպորտունիզմի դեմ՝ մեր յերկրում պրոլետարական դիկտատուրան ամրացնելու համար: Կուսակցության պայքարը տրոցկիզմի դեմ, վորը վերածվել է բուրժուական հակահեղափոխության առաջավոր ջոկատի:

Կուսակցության պայքարը «ձախ» ոպորտունիստների դեմ, վորոնք փորձել և փորձում են գործնականում վերածնել տրոցկիստական վերաբերմունքը դեպի միջակ գյուղացիությունը: Կուսակցության պայքարն աջ ոպորտունիզմի դեմ, վորը գլորվել է դեպի կուլակային հակահեղափոխության դերքերը, վորը հանդիսանում է ներկա շրջանի գլխավոր վտանգը:

III ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ (2 Ժամ)

1. Խորհրդային սահմանադրությամբ — ԽՍՀՄ հիմնական որենմխերն են, վորն ընդունվել են ԽՍՀՄ Խորհուրդների 2-րդ համագումարի կողմից: Խորհուրդները — պետական իշխանության մարմիններն են, պրոլետարական դիկտատուրայի որդաններն են մեր յերկրում: Խորհուրդների ընտրության կարգը: Շահադործական տարրերին խորհուրդների ընտրություններին մասնակցելու իրավունքից զրկումը: Բանվորներից ու աշխատավոր գյուղացիներից խորհուրդներում ներկայացուցչություն ունենալու նորմաները և բանվոր դասակարգի ղեկավար դերի ապահովումը խորհուրդներում: Քաղաքային և գյուղական խորհուրդները, նրանց ֆունկցիաները: Շրջաններ և մարզեր, շրջանային և մարզային գործկոմներ: Խորհուրդների հանրապետական համագումարները, հանրապետության կենտգործկոմն ու Ժողկոմխորհը:

ԽՍՀՄ: Ի՞նչ հանրապետություններ են մտնում ԽՍՀՄ մեջ: ԽՍՀՄ բարձրագույն մարմինները: ԽՍՀՄ կենտգործկոմ, նրա կառուցվածքը — Միութենական Խորհուրդ և Աղդությունների Խորհուրդ: ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհ: Համամիութենական և միացյալ Ժողկոմատներ: ԽՍՀՄ պետնիչն ու դրոշակը:

Ընկ. Կալինինը — ՌԽՍՖՅ կենտգործկոմի նախագահն է և ԽՍՀՄ կենտգործկոմի նախագահներից մեկը: Ընկ. Մոլոտովը — ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի նախագահ:

2. Կարմիր բանակայինը — Խորհրդային Միության քաղաքացի: Ձինվորների քաղաքացիական իրավունքների սահմանափակում և այդ իրավունքներից զրկումը

բուրժուական բանականութիւնը : Կարմիր բանակում «զին-
ծառայողներն ու ղինապարտները ղինվորական ծառա-
յությունը տանելու ամբողջ ընթացքում ոգտվում են
աշխատավորներին տրվող լիակատար իրավունքներից»
(Պարտադիր ղինվորական ծառայության մասին որեն-
քից) :

Կարմիր բանակային իրավունք ունի ընտրելու և
ընտրվելու խորհուրդներում, մասնակցելու համագու-
մարներին, կոնֆերանսներին, ժողովներին, հասարակա-
կան կազմակերպություններին և այլն աշխատանքների :

Խորհրդային իշխանության կողմից տրվող արտո-
նությունները կարմիր բանակայիններին և նրանց ըն-
տանիքներին (խմբակավարը պետք է մանրամասն պատ-
մի այդ մասին, իսկ կարմիր բանակայինները համա-
ռոտ գրեն) :

Հեղափոխական որինականության մարմինները
Կարմիր բանակում : Ռազմական տիրույնաւնները , Զին-
դատախաղությունը և նրանց խնդիրները որինախախ-
տումների դեմ մղած պայքարում :

Յուրաքանչյուր կարմիր բանակային պետք է լինի
ԽՍՀՄ գիտակից և ակտիվ քաղաքացի, ակտիվորեն
մասնակցի յերկրի հասարակական-քաղաքական կյան-
քին, ամեն կերպ ոգնի կուսակցությանն ու խորհրդային
իշխանությանը նրանց աշխատանքում :

IV ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ (4 Ժամ)

1. Խորհուրդների աշխատանքը : Խորհուրդները—
կուսակցության գլխավոր գծի կիրառողներն են : Խոր-
հուրդների դերն ու խնդիրները սոցիալիստական վե-
րակառուցման շրջանում, վորպես սոցիալիստական
շինարարության բայլեիկյան տեմպերի համար մղվող
պայքարում աշխատավոր մասսաներին մորիլիզացիայի
յենթարկելու և կազմակերպելու դեմք : Խորհուրդները
համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա կուլակու-
թյունը վորպես դասակարգ լիկվիդացիայի յենթարկե-
լու քաղաքականությունը կիրառելում : Պայքարը խոր-
հրդային աշխատանքի պրակտիկայում ուղորտունիղ-
մի և դասակարգային թշնամու նկատմամբ հաշտվո-
ղականության դեմ :

Քաղաքային և գյուղական խորհուրդներին խնդիր-
ները՝ ընկ. Ստալինի վեց պայմաններին կատարման և
կոլտոգների կազմակերպչական-տնտեսական ամրաց-
ման համար մղվող պայքարում : Քաղաքային և գյու-
ղական խորհուրդների խնդիրները կարեւորագույն տըն-
տեսական-քաղաքական կամպանիաների անցկացման
գործում, գյուղատնտեսական հարկի դանձում, հացա-
մթերումներ, ցանքային և բերքահավաքի կամպանիա-
ներ և այլն : Խորհուրդների խնդիրները խորհրդային
առևտրի ծավալման գործում :

Խորհուրդների խնդիրները բյուրոկրատիզմի և
խորհրդային ապարատի թերությունների դեմ մղվող
պայքարում : Բյուրոկրատիզմի դասակարգային ար-
մատները և նրա դեմ պայքարելու մեթոդները : Պրոլե-
տարական դեմոկրատիայի և ինքնաքննադատության

հետևողական կիրառումը, բանվորների մասսայական ներգրավումը պետական կառավարման աշխատանքներում (բանվորական շեֆություն, ապարատի գտում, բողոքների բյուրոները և Բանգյուղտեսչությունը, սոցիալխիստական համատեղությունը, սեկցիաների և պատգամավորական խմբակների աշխատանքը) :

Քաղաքային խորհուրդների խնդիրները քաղաքային տնտեսության սոցիալխիստական վերակառուցման գործում : Կուսակցության վորոշումները քաղաքների շինարարության հարցի մասին : Որինակներ, . վորոնք ցույց են տալիս, թե ինչպես են իրագործվում այդ վորոշումները (նոր քաղաքների շինարարությունը, հնգրի վերակառուցումը, բնակարանային շինարարություն և այլն) :

խորհուրդների խնդիրները կուլտուրական շինարարության գործում, ընդհանուր պարտադիր ուսուցման կիրառման գործում :

խորհուրդների խնդիրները յերկրի պաշտպանության ամրացման գործում :

խորհուրդների կարևորագույն խնդիրն է—պաշար հեղափոխական որինականության համար : Հեղափոխական որինականության խորհրդային մարմինները : Դատախազություն, դատարաններ : ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի և Ժողկոմխորհի 1932 թ. հունիս 25-ի վորոշումը հեղափոխական որինականության մասին : Վճռական պայքարի անհրաժեշտությունն այն պաշտոնական անձանց դեմ, վորոնք թույլ են տալիս միութենական կառավարության որևեցի խախտումներ, նրանց դեմ, ովքեր հանցավոր են աշխատավորների դեմոմներին բյուրոկրատական վերաբերմունք ցույց տալում, կոլտնտեսա-

կան շինարարության հիմնական սկզբունքները խախտելում :

խորհուրդների խնդիրները հասարակական սոցիալխիստական սեփականությունը պահպանելում, Ժողովրդական գույքը հափշտակելու և փչացնելու դեմ մղվող պայքարում :

2. Յերկրորդ հնգամյակը և խորհուրդների խնդիրները : Յերկրորդ հնգամյակը—մեր յերկրում շահագործական տարրերի և դասակարգերի վոչնչացման հնգամյակ է : խորհուրդների դերը յերկրորդ հնգամյակի պատմական խնդիրները կատարելում : Լիկվիդացիայի յեմթարկվող դասակարգային թշնամու կատաղի դեմագրությունը և սյրոյետարական պետության ամեն կերպ ամրացման անհրաժեշտությունը : խորհրդային պետության ամրացման հատուկ անհրաժեշտություն՝ կապիտալիստների կողմից ԽՍՀՄ դեմ ինտերվենցիայի վտանգի առնչությամբ :

V. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ (4. Ժամ)

Աղղությունների կեղեքումը հին ցարական Ռուսստանում «Ժողովուրդների բանտում» : «Փոքր» աղղությունների կեղեքումը ցարական կառավարության կողմից, աղղային ծայրագավառներին—Միջին Ասիա, Կովկաս և այլն շահագործումը : Գաղութային Ժողովուրդների և աղղային փոքրամասնությունների ճնշումը Արևմուտքի կապիտալխիստական յերկրներում :

Աղգուլթյունների մնչումը Արևմտյան Ուկրաինայում, Արևմտյան Բելոռուսիայում և այլն:

«Միայն խորհուրդների յերկրում, միայն պրոլետարական դիկտատուրայի պայմաններում, վորը համախմբում է իր շուրջ բանվորության մեծամասնությունը, հնարավոր դարձավ արմատապես վոլնչացնել աղվային մնչումը, բիոխաղարձ վստահության պայմաններ ստեղծել և ժողովուրդների յեղբայրական համագործակցութեան հիմք դնել» (ԽՍՀՄ սահմանադրությունը):

«...Իր դասակարգային բնությամբ ինտերնացիոնալ Խորհրդային իշխանության կառուցվածքը, խորհրդային հանրապետությունների աշխատավոր մասսաներին մղում է (դեպի մի սոցիալիստական ընտանիքում միանալու ճանապարհը» (ԽՍՀՄ սահմանադրությունը):

Աղգային հարցը խորհրդային սահմանադրությամբ մեջ (Աղգությունների Խորհուրդ, ԽՍՀՄ մեջ մտնող հանրապետությունների իրավունքները, ավտոնոմ հանրապետություններ և այլն): Տնտեսական և կուլտուրական ոգնությունը հետամնաց աղգություններին և ժողովուրդներին, վորպես պրոլետարական պետության աղգային քաղաքականության հիմնական խնդիր: Պայքար հին սովորությունների դեմ (կրոնական, կենցաղային) և անցյալներում մնչված աղգերի կենցաղային, կրոնական և աղգային առանձնահատկություններին զգուշ մոտենալու անհրաժեշտությունը: Մեր նվաճումները աղգային շրջաններում և հանրապետություններում սոցիալիստական շինարարության և կուլտուրական վերելքի գործում:

Վելիկոռուսական չովինիզմը վորպես առաջներում տիրապետող վելիկոռուսական աղգի անցած դասակարգերի ձգտում՝ վերադարձնելու իրենց կորցրած արտոնությունները և պայքարը նրա դեմ՝ վորպես գլխավոր վտանգի:

Տեղական չովինիզմը վորպես առաջներում մնչված աղգերի անցած դասակարգերի ձգտում՝ առանձնանալ իր աղգային պետության մեջ և հաստատել այնտեղ իր դասակարգային պետությունը:

Մանր-բուրժուական աղգայնական հակահեղափոխական կուսակցություններն ու կադմակերպությունները: Հայկական բուրժուազիայի կուսակցություն հակահեղափոխական զաչնակցությունը: Վրացական մենչեիկները: Մուսավաթիստները: Նբանք հույս են կապում կապիտալիստական Արևմուտքի և Արևելքի հետ: (Աղգային զորամասերի համար առանձնապես մանրամասն):

Հրյատեսցությունը (անտիսեմիտիզմը) և նրա դասակարգային եյությունը:

Բ) ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՑՆԵՐ

1. Ինչպի՞սիք են բուրժուական պետության խնդիրներն ու քաղաքականությունը:

2. Ինչո՞ւմն է պրոլետարական դեմոկրատիայի արմատական տարբերությունը բուրժուական դեմոկրատիայից (որինակներով):

3. Ինչո՞ւմն է խրատահայտվում լրանվոր դասակարգի դեկավար դերը Խորհրդային պետության մեջ և ի՞նչու յե նա անհրաժեշտ:

4. Ինչո՞ւմն է արտահայտվում կուսակցության ղեկավարությունը խորհուրդների նկատմամբ և ի՞նչու առանց դրան հնարավոր չէ խորհրդային իշխանության գոյությունը:

5. Ինչպե՞ս է բանվորական պետությունը պայքարել և պայքարում կուլակության դեմ:

6. Ի՞նչ նշանակություն ունեն համատարած կոլեկտիվացման և կուլակության վորպես դասակարգի վերացման քաղաքականության հաջողությունները բանվոր դասակարգի և գյուղացիության դաշինքն ամրացնելում:

7. Ինչո՞ւ կոլխոզային գյուղացիությունն այժմ հանդիսանում է խորհրդային իշխանության հիմնական և ամուր հենարանը գյուղում և հողագործության կենտրոնական դեմքը:

8. Վո՞րպիսիք են խորհուրդների գլխավոր խնդիրները ժամանակակից շրջանում:

9. Ինչպիսիք են կարմիր բանակայինի լրավումները վորպես ԽՍՀՄ քաղաքացի:

10. Ի՞նչ արտոնություններ են տրված կարմիր բանակայինին և նրա ընտանիքին:

11. Ինչպի՞սին է բուրժուական պետությունների աղգային քաղաքականությունը:

12. Ինչպի՞սին է խորհրդային պետության ազդային քաղաքականությունը (որինակներով ցույց տալուստեսական շինարարությունը, կուլտուրական շինարարությունը, ԽՍՀՄ սահմանադրությունը):

13. Ո՞վքեր են մեծապետական չովինիստները և տեղական նացիոնալիստները և ում հայացքներն են նրանք արտահայտում:

14. Ինչո՞ւ չէ անհրաժեշտ ամեն կերպ ամրացնել պրոլետարական պետությունը:

Գ) ԲԱՅԻ ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՅԵՐԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼՈՒՅ
ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԸ ՊԵՏՔ Ե—

1) Իմանա խորհրդային սահմանադրության հիմունքների հետևյալ մասերը—ա) խորհուրդներում ընտրելու կարգը, բ) խորհրդային իշխանության կառուցվածքը (գյուղխորհուրդից քաղխորհուրդից մինչև ԽՍՀՄ Կենտգործկոմն ու Ժողկոմխորհը), գ) խորհրդային իշխանության բարձր մարմինները (Կենտգործկոմ և Ժողկոմխորհը)։

2) Իմանալ ինչ հանրապետություններ են մտնում ԽՍՀՄ մեջ, և կարողանալ ցույց տալ դրանք քարտեզի վրա։

3) Իմանալ Կենտգործկոմի և Ժողկոմխորհի վորոշումները հեղափոխական որինականության և հասարակական սոցիալիստական սեփականության պահպանման մասին։

4) Իմանալ կարմիր բանակայինի և նրա ընտանիքի արտոնությունները:

Գ) ԹԵՄԱՅԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՊՐՈՅԵՍՈՒՄ ՅՈՒՐԱ—
ԲԱՆՁՅՈՒՐ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆ ՊԵՏՔ Ե ՄՏՅՆԻ
ԻՐ ՏԵՏՐԻ ՄԵՁ—

1) Քաղվածք ընկ. 1-ինինի ճառից՝ խորհրդային իշխանության դասակարգային էության մասին, վորը բերված է ներկա թեմայի 1-ին գլխի 1-ին հատվածում։

2) ընկ. Ստալինի խոսքերը կուսակցության գերիմասին, վորը բերված է ներկա թեմայի 2-րդ գլխի 2-րդ հատվածում.

3) քաղվածք 17-րդ կուսկոնֆերանսի բանաձևից յերկրորդ հնգամյակի հիմնական քաղաքական խնդրի մասին.

4) քաղվածքներ իՍՀՄ սահմանադրությունից աղագային հարցի մասին կապիտալիստական յերկրներում և իՍՀՄում.

5) 9-րդ և 12-րդ կոնտրոլ հարցնրի պատասխանները.

6) ա) ինտերդային իշխանության կառուցվածքի սխեման՝ գյուղից ու քաղաքից մինչև իՍՀՄ, բ) համաթիւթենական, միացյալ և հանրապետական ժողկոմատները.

7) թվեր (հասարակ դիագրամա) ինտերդային իշխանության դեկալար մարմինների սոցիալական և կուսակցական կազմի մասին.

8) կարմիր բանակայինների և նրանց ընտանիքների հիմնական արտոնությունները:

III ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳԻԾԸ (18-22 ԺԱՄ)

Ա) ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

I. ԿՈՄՈՒՆԻՑՄԸ ԲԱՆԱՎՈՐ ԴԱՍԱԿԱՐԳԻ ՊԱՅՖԱՐԻ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆ Ե (2 Ժամ)

Պրոլետարիատի ճնշումը կապիտալի յերկրներում, վորտեղ տիրապետում են կապիտալիստները, վորտեղ գործարանները, հողը, յերկաթուղիները պատկանում

են շահագործողների փոքրիկ խմբին (ընթացիկ կյանքի որինակներով):

Պատերազմների և ճգնաժամերի անխուսափելիությունը կապիտալիզմի պայմաններում, վորտեղ ամբողջ արտադրությունը տարվում է հոգուտ կապիտալիստների, վորտեղ կապիտալիստների մի խումբ հարստանում է ի հաշիվ միլիոնավոր աշխատավորների շահագործման ու աղքատացման:

Համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամը, նրա հետևանքները կապիտալիստական յերկրների տնտեսության և աշխատավորության համար: Ժամանակակից որինակները, վորոնք ցույց են տալիս աշխատավորության իրավադրկությունն ու աղքատացումը (գործադրկություն, քաղց, աղքատություն, գյուղացիության քայքայում):

Դասակարգային կտաղի պայքարը կապիտալիստական իրավակարգում: Բանվոր դասակարգը վողջ աշխատավորության առաջնորդն է կապիտալիզմի ճնշչումից ազատագրվելու համար մղվող պայքարում: Բանվոր դասակարգի և նրա կուսակցության նպատակն է վողջադնել կապիտալիզմը և կառուցել կոմունիզմ, այսինքն՝ այնպիսի իրավակարգ, «ա» վորտեղ չի լինի արտադրության գործիքների ու միջոցների մասնավոր սեփականություն, այլ կլինի հասարակական, կոլեկտիվ սեփականություն, բ) վորտեղ չեն լինի դասակարգեր և պետական իշխանություն, այլ կլինեն ինդուստրիայի և և գյուղատնտեսության քրտնջան աշխատավորներ, վորոնք տնտեսապես կառավարվելու յեն իբրև աշխատավորների աղատ ասոցիացիա. գ) վորտեղ պլանով կազմակերպված ժողովրդական տնտեսությունը հիմ-

ներված կլինի բարձրագույն տեխնիկայի վրա ինչպե՞ս
ինդուստրիայի, այնպես եւ գյուղատնտեսութեան բնա-
գալաւորում. դ) վորտեղ չեն լինի հակադրութեաններ
քաղաքի և գյուղի միջև, ինդուստրիայի և գյուղատնտե-
սութեան միջև. յե) վորտեղ մթերքները կրաշխվեն հին
Փրանսիական կոմունիստների սկզբունքների համաձայն
«յուրաքանչյուրից ըստ ունակութեան, յուրաքանչյու-
րին ըստ կարիքի» . զ) վորտեղ գիտութեանն ու արվես-
տը ծաղկելու համար կոգտվեն բազմազան բարե-
նպաստ պայմաններից . ե) վորտեղ մարդն ազատ մի
կտոր հացի հոգսից և «աշխարհի ուժերներին» դուր դա-
լու անհրաժեշտութեանց կդառնա իրոք ազատ և այլն,
և այլն» (Ստալին) :

Նախքան լրիվ կոմունիզմ կառուցելը, հասարակու-
թեանը պետք է անցնի նրա առաջին աստիճանը—սոցիա-
լիզմը : Սոցիալիզմի պայմաններում մթերքները դեռ
բաժանվում են ըստ աշխատանքի, վորովհետեւ ար-
տադրական ուժերը դեռեւս այն չափով չեն զարգացած,
վորպեսզի հեշտացվի բաշխումն ըստ կարիքի :

«Չնայելով դասակարգելի վիճակացման, իրեւեւ
առկայում են հասարակութեան հին դասակարգային բա-
ժանման մնացորդները, հետևապէս և սրբոնտարիատի
պետական իշխանութեան մնացորդները, հարկադրումնե-
րը, իրավունքները, սակայն հին իրավակարգի այս
բոլոր մնացորդները չեն պաշտպանվում վոչ մի հասա-
րակական ուժի կողմից (կոմկոսների ծրագրերը) :

Կոմունիստական կուսակցութեան ղեկավարութեամբ
Խորհրդային Միութեան բանվոր դասակարգը տապալեց
կապիտալիստների իշխանութեանը և կառուցում է նոր
իրավակարգ : Մենք դեռեւս չենք կառուցել լրիվ սոցիա-

լիստական իրավակարգը : Մենք մտել ենք սոցիալիզմի
չբնաւոր և վերջնականապէս հաստատվել զարգացման
սոցիալիստական ուղիների վրա : Մեր իրավակարգը սո-
ցիալիստական իրավակարգ է, վորովհետեւ մեր յեր-
կըրում տապալում է կապիտալիստական դասակարգի
իշխանութեանը և փոխարինված բանվոր դասակարգի
իշխանութեամբ, արտադրութեան գործիքներն ու մի-
ջոցները, հողը, գործարանները և այլն խլում են կա-
պիտալիստներից և հանձնված բանվոր դասակարգի և
գյուղացիական աշխատավորական մասսաների սեփա-
կանութեան, արտադրութեանը տարվում է հողուտ աշ-
խատավորութեան շահերի :

Սոցիալիստական տնտեսութեան բոլոր անոմը մեզ
մոտ և կապիտալիստական տնտեսութեան անող ճորդ-
նաժամն ու անկումը սոցիալիստական յերկրի առաջե-
լութեանների ամենափայլուն, ապացույցներն են հան-
դես կապիտալիստականի :

II. ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԼՆՆԻՆ- ՅԱՆ ՊԼԱՆԸ ՅԵՎ ՆՐԱ ԿԵՆՍԱԳՈՐԾՈՒՄԸ (4 ժամ)

1. Սոցիալիստական շինարարութեան լենինյան
պլանը : Լենինը ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմի կառուցման մեծ
պլանի հիմնադրիչն է : Լենինյան ուսմունքն այն մասին,
թե մեր յերկրում կա բոլոր անհրաժեշտն ու հարկավորը
սոցիալիստական իրավակարգ կառուցելու համար և
վոր սոցիալիզմի հաղթանակը մեր յերկրում ամբող-
ջապէս կախված է բայլեիկյան կուսակցութեան ճիշտ
քաղաքականութեանից :

Սոցիալիստական ինդուստրիայումը սոցիալիզմի կա-
ռուցման լենինյան պլանի, կուսակցության գլխավոր
գծի հիմքն է: Լենինի ցուցմունքները ծանր արդյունա-
բերության և երկտրոֆիկացիայի մասին, վորպես
վողջ ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստական վե-
րակառուցման լծակների մասին:

«Սոցիալիզմի նյութական հիմքը կարող է լինել
միմիայն խոշոր արդյունաբերությունը, վորն ընդու-
նակ և վերակազմել նաև հողադործությունը» (Լենին):

Գյուղատնտեսության մանրացումն ու հետամնա-
ցությունը ցարական Ռուսաստանում: Ծանր արդյու-
նաբերությունը զենք է գյուղացիական հետամնաց,
մանր տնտեսությունները վերակազմելու խոշոր, առա-
ջավոր, մեքենայացված սոցիալիստական գյուղատնտե-
սություն: Լենինի ցուցմունքները գյուղացիական մանր
և մանրագույն տնտեսությունների կոոպերացման, կո-
լեկտիվացման մասին, վորպես գյուղատնտեսության
սոցիալիստական վերակազմության հիմնական ուղիներ-
ի մասին:

Բանվոր դասակարգի դաշինքն աշխատավոր գյու-
ղացիության հետ, բանվոր դասակարգի գյուղացիու-
թյան ղեկավարելը—գյուղացիական մանր տնտեսու-
թյունները խոշոր սոցիալիստականի վերածելու քաղա-
քականության հիմքն է: Գյուղի մատակարարումն ար-
դյունաբերական ապրանքներով, մեքենաներով, գոր-
ծիքներով ու արտադրության միջոցներով առաջին
հերթին—այդ քաղաքականության արտահայտությունն
է: Արտադրական և առևտրական զուգումը:

Լենինի ցուցմունքն այն մասին, վոր սոցիալիզմի
բողոքը ԽՍՀՄ-ում կախված է մեր տնտեսության մեջ
սոցիալիստական և կապիտալիստական տարրերի պայ-
քարի յեղբայր, նրանից «ով-ում» կհաղթե այդ պայքա-
րում, և վոր մեր հիմնական խնդիրն է այդ պայքա-
րում աշխատավոր գյուղացիությանը տանել դարգաց-
ման սոցիալիստական ուղիներով, բանվոր դասակարգի
յեղբայր:

Նեպոլ լենինյան քաղաքականություն է, վորը հաշ-
ված է սոցիալիստական տարրերի կապիտալիստականի
դեմ մղվող պայքարի վրա, սոցիալիստական տարրերի
հաղթանակի վրա ընդդեմ կապիտալիստականների,
ԽՍՀՄ-ում սոցիալիստական եկանոմիկայի հիմքի կա-
ռուցումն ալաբատելու վրա:

Լենինի ցուցմունքները սոցիալիստական շինարա-
րության արագ տեմպերի հսկայական նշանակության
մասին հաղթանակելու համար դասակարգային թշնա-
մուն յերկրի ներսում, հաղթանակելու համար համաշ-
խարհային իմպերիալիզմին: Լենինի դրած խնդիրն է.
դարգացնել սոցիալիստական շինարարության այնպի-
սի տեմպեր, վորպեսդի տեխնիկական տեսակետից կա-
րողանանք ամենակարճ ժամանակամիջոցում հասնել ու
անցնել առաջավոր կապիտալիստական յերկրներին:

2. Մեր հաջողությունները սոցիալիստական շինա-
րարության լենինյան պլանի կենսագործման մեջ: Կու-
սակցության կողմից լենինյան գծի անշեղ կիրառումը
յերկրի ինդուստրիացման, ծանր արդյունաբերության
զարգացման դործում, անհաշտ պայքարում ընդդեմ
դասակարգային թշնամու և ոպորտունիստների:

3. Մեր դժվարութիւնները մասին: Լենինը մեր սոցիալիստական շինարարութեան դժվարութիւնները և այդ դժվարութիւնները հաղթահարելու ուղիների մասին:

Լենինի վճռական պայքարն այն ուղորտունիստների դեմ, վորոնք վայր են դնում զենքերը դժվարութիւնների առաջ, այդպիսիք բայլչեկիորեն հաղթահարելու փոխարեն:

Լենինյան կենտկոմի և կուսակցութեան առաջնորդ ընկ. Ստալինի ղեկավարութեամբ այն բոլոր դժվարութիւնների վճռական հաղթահարումը, վորոնք հանդիպում են սոցիալիստական շինարարութեան ճանապարհին, կուսակցութեան գլխավոր գծի հաստատ կիրառման և ուղորտունիստների դեմ մղվող պայքարի հիման վրա:

Մեր դժվարութիւնների հիմնական տարրերութիւնը կապիտալիզմի դժվարութիւններն են: Կապիտալիզմի դժվարութիւնները կապիտալիստական սկստեմի անկման ու քայքայման դժվարութիւններն են: Մեր դժվարութիւնները—մեր ժողովրդական տնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցման դժվարութիւնները: Մեր դժվարութիւնները—սոցիալիստական շինարարութեան հաջողութիւններին ընդդէմացող դասակարգային թշնամու դեմ մղվող պայքարի դժվարութիւններն են: Կուսակցութեան գլխավոր գծի անչեղ կիրառումը, դասակարգային թշնամու և նրա դժբախտները—ուղորտունիստների, մանավանդ աջ թեքման դեմ, վորպէս տվյալ շրջանի գլխավոր վտանգի դեմ մղվող անհաշտ պայքարը—միակ ճանապարհն է մեր դժվարութիւնները հաղթահարելու համար:

Ժամանակակից դժվարութիւնները մատակարարման մեջ, նրանց պատճառները և այնպիսիք հաղթահարելու միջոցները: Կուսակցութիւնն ինչպէս է մասնաաներին մոբիլիզացիայի յենթարկում դժվարութիւնները հաղթահարելու համար: Կենտկոմի սեպտեմբերյան պլենումի վորոշումները լայն սպառման առարկաների արտադրութիւնը և խորհրդային կոլտնտեսական առևտուրը ծախսելու մասին: Պայքարը սպեկուլյանտների դեմ:

III. ՅԵՐԿՐՈՐԴ ԷՆԳԱՄՅԱԿԸ (6 ժամ)

1. Յերկրորդ հեգամյակի իմնական քաղաքական խնդիրը: Առաջին հեգամյակը ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմի հիմքի կառուցումն ավարտելու հեգամյակ էր: Յերկրորդ հեգամյակը—անդասակարգ սոցիալիստական իրավակարգ կառուցելու պլան:

«Յերկրորդ հեգամյակի հիմնական քաղաքական խնդիրը հանդիսանում է կապիտալիստական տարրերի և ընդհանրապէս դասակարգերի վերջնական վերացումը, և նրանց պատճառների լիակատար վոչնչացումը, վորոնք այն պատճառների լիակատար վոչնչացում են դասակարգային տարրերութիւններ և առաջացնում են դասակարգային և մարդկանց դիտակցութեան մեջ կապիտալիզմի մնացորդների հաղթահարութեան մեջ կապիտալիզմի մնացորդների հաղթահարութեան մեջ կապիտալիզմի մնացորդների հաղթահարութեան անդաստեղծումը, վորով աշխատավոր ազգաբնակչութիւնն անդաստեղծ կարգ սոցիալիստական իրավակարգ կառուցելու գլխարկը և ակտիվ մարտիկների վերածելը» (XVII կուստակից և ակտիվ մարտիկների վերածելը) (XVII կուստակից և ակտիվ մարտիկների վերածելը): Այդ խնդրի համաշխարհային պատմական նշանակութիւնը:

Շահագործող տարրերի վոչնչացումը վճռական խնդիր և ԽՍՀՄ-ում դասակարգերը վերացնելու գործում, վորովհետև առանց շահագործողների չկան շահագործվողներ: Մեր հաջողութուններն այդ խնդրի լուծման մեջ. կուլակությունը վորպես դասակարգ վերացնելու հիմնականում ավարտելը ԽՍՀՄ-ի վճռական գյուղատնտեսական շրջաններում, «ովում» հարցի լուծումը հողատ սոցիալիզմի յերկրի ներսում: 1932-33 թ. համատարած կոլեկտիվացումը հիմնականում ամբողջ յերկրում ավարտելու խնդիրը և դրա հիման վրա հիմնականում վերացնել կուլակությունը վորպես դասակարգ ամբողջ յերկրում:

Դասակարգերի վոչնչացումը և աշխատավորների վերադաստիարակման խնդիրները: Կոլտնտեսությունների կազմակերպչական-տնտեսական ամրապնդումը— աշխատանքի ճիշտ կազմակերպումը, պայքարը հասարակության դեմ յեկամուտների բաշխման գործում և այլն. կոլտնտեսականների սոցիալիստական վերադաստիարակման կարևորագույն ուղին և, գյուղատնտեսության հետագա սոցիալիստական հաջող վերակազմության կարևորագույն ուղին և դրա հիման վրա յերկրորդ հնգամյակում բոլոր պայմանները ստեղծելու ուղին, վորոնք ապահովելու յեն քաղաքի և գյուղի միջև յեղած հակադրությունների վոչնչացումը: Սոցիալիստական մրցակցության և հարվածայնության հետագա ծավալումը, վորպես աշխատավորներին վերադաստիարակելու միջոց, վորն ստեղծելու յե մարդկանց նոր սոցիալիստական վերաբերմունք դեպի աշխատանքը: Սոցմրցակցության և ընկ. Ստալինի վեց պայմանների դերը մեր արդյունաբերության մեջ ներդրավող բանվորական

նոր կադրերի վերադաստիարակման գործում (պայքար հավասարեցման դեմ, բանվորական մասնագետների կադրեր ստեղծում և այլն):

Կուլտուրական շինարարություն և նրա դերը աշխատավորության վերադաստիարակման գործում: Ընդհանուր պարտադիր ուսուցումը վորպես կարևորագույն հանուր պարտադիր ուսուցումը վորպես աշխատանքի միջև յեղած հակադրությունները:

Կարմիր բանակի դերն աշխատավորության վերադաստիարակման գործում: Կարմիր բանակն առաջնակարգ քաղաքական դպրոց և: Դասակարգերի վոչնչացման անկադրելիությունն առանց անողոր դասակարգային պայքարի: Դասակարգային թշնամու կատաղի դիմադրությունը սոցիալիզմի հաջող արշավին ամբողջ ճակատում:

Դասակարգային թշնամու պայքարի մեթոդները սոցիալիզմ կառուցող բանվորական պետության դեմ. վնասարարություն, կուլակության քայքայիչ աշխատանքը կոլեկտիվացման, հացամթերումների դեմ, պետական և կոլտնտեսական դուլբի հափշտակումը, սպեկուլյացիա և այլն:

Դասակարգային պայքարը յերկրորդ հնգամյակում: «Հետագայում դեռևս անխուսափելի յե դասակարգային պայքարի սրումն առանձին մոմենտներին և առանձին սոցիալիստական շինարարության առանձին շրջաններում և առանձին ճակատամասերում, վոր նրա հետ միասին ընդգծում և աշխատավորական առանձին խավերի և խմբերի վրա բուրժուազիայի ազդեցության վերի և խմբերի վրա բուրժուազիայի ազդեցության պահպանություն, իսկ մի քանի դեպքերում նաև ուժեղացման անխուսափելիությունը, դեռևս յերկար ժա-

ժամակ արդիւտարիաւորին ոտաւ դասակարգային ադ-
դեցութիւններէ բանվորութեան, նուազիկ կուտակցու-
թեան մեջ թափանցելու անխուսափելիութիւնը» (XVII
կուսկոնֆերենցիա): Կուլակային հակահեղափոխու-
թեան դիրքերը գլորված ալ ոպորտունիստներէ հայացք-
ները, դասակարգային պայքարի հանդէսն մասին—
դասակարգային թշնամու հայացքներն են:

Բանվորական պետութիւնն ամեն կերպ ամրապն-
դելու անհրաժեշտութիւնը, վորպէս մեր յերկրում դա-
սակարգային թշնամուն վռնչացնելու, աշխատավորու-
թեանը վերադաստիարակելու և անդասակարգ սոցիա-
լիստական իրավակարգ կարգուցելու գնը:

2. Յերկրորդ հնգամյակի հիմնական տնտեսական
խնդիրը: Վողջ ժողովրդական տնտեսութեան տեխնիկա-
կան վերակառուցման ավարտումը, յերկրորդ հնգամ-
յակի հիմնական տնտեսական խնդիրն է:

Յերկրորդ հնգամյակի հիմնական տնտեսական
խնդիրներն իրադրուելու համար վողջ ժողովրդական
տնտեսութեան— արդյունաբերութեան, տրանսպորտի,
գյուղատնտեսութեան ծախարուն տեխնիկական վերակա-
ռուցման անհրաժեշտութիւնը:

Յերկրորդ հնգամյակի ընթացքում մեր տնտեսու-
թիւնը պետք է զինված լինի ամենաառաջավոր, ամե-
նանորագույն մեքենայական տեխնիկայով:

Խորհրդային մեքենաշինարարութեան առաջատար
գերը ժողովրդական տնտեսութեան տեխնիկական վերա-
կառուցման դործում: Մեքենաշինարարութեան բնագա-
վառում դրված խնդիրները:

Նորագույն ենթակառուցի բաղադրի ստեղծումը, հիմ-
նրված արդյունաբերութեան և տրանսպորտի լայնորեն
ելեկտրոֆիկացիայի յենթարկելու վրա, ելեկտրոններ-
գիւմի գյուղատնտեսութեան մեջ աստիճանաբար ար-
մատացնելու և ջրային եներգիւյի, քարածուխի, նավ-
թի, տեղական վառելանյութերի հսկայական պաշար-
ներն ոգտադրուելու վրա: Ելեկտրոններգիւյի արտա-
դրութեան և քարածուխի ու նավթի հանույթի խնդիր-
ները:

Խնդիրներ մետաղի հանույթի բնագավառում: Մե-
տաղի նշանակութիւնը ժողովրդական տնտեսութեան և
յերկրի պաշտպանութեան համար: Մեր նվաճումները սե-
մետաղագործութեան զարգացման մեջ: Սե մետաղա-
գործութեան յետամնացութիւնը ժողովրդական տնտե-
սութեան պահանջներէ, սե մետաղագործութեան զար-
գացման պլանի թերակատարումը: Կենտրոնի սեպտեմ-
բերյան պլանումի վորոշումները սե մետաղագործու-
թեան մասին: Յերկրորդ հնգամյակի նպատակադրումը
սե մետաղագործութեան և գունավոր մետաղների զար-
գացման բնագավառում:

Խնդիրներ տրանսպորտի բնագավառում: Տրան-
սպորտը ժողովրդական տնտեսութեան նեղ տեղն է:
Յերկրորդ հնգամյակը տրանսպորտի արմատական վե-
րակառուցման հնգամյակն է վողջ ժողովրդական տնտե-
սութեան վերակառուցման խնդիրներէ համապատաս-
խան: Յերկաթուղային և ջրային տրանսպորտի, ճա-
նապարհների և խճուղիների շինարարութեան զարգաց-
ման խնդիրները: Ողային հաղորդակցութեան զարգա-
ցումը:

հնդիրներ գյուղատնտեսութեան վերակառուցման
բնագաւառում: Յերկրորդ հնգամյակը գյուղատնտե-
սութեան տեխնիկական վերակառուցման հնգամյակն է:
Յերկրորդ հնգամյակի վերջում մեքենա-տրակտորային
կայանները կրնողընեն բոլոր կոլտնտեսութիւնները և
հիմնականում կաւարտեն գյուղատնտեսական արտա-
դրութեան մեքենայացումը:

Յերկրորդ հնգամյակի կարևորագույն խնդիրը՝
բերքատուութեան մեծական բարձրացումն է և յերաշտի
զեմ պայքարի հարցի բայլչեիկյան լուծումը: Ժողկոմ-
խորհի սեպտեմբերի 29-ի վորոշումը բերքատուութեան
բարձրացման միջոցառումների մասին: Մնասնապա-
հովթեան խնդրի լուծումը գյուղատնտեսութեան կա-
րևորագույն խնդիրն է յերկրորդ հնգամյակում:

Խորհտնտեսութիւնների շինարարութեան խնդիր-
ները յերկրորդ հնգամյակում: Յերկրորդ հնգամյակում
գյուղատնտեսութեան վերակառուցման մասին XVII
կուսկոնֆերենցիայի վորոշումների մեծագույն նշանա-
կութիւնը: «Գյուղատնտեսութեան լիակատար կոլեկ-
տիւացումը, պետական գյուղատնտեսական խոշոր ձեռ-
նարկների աճումը և խորհտնտեսութիւնների ու կոլ-
տնտեսութիւնների առաջավոր մեքենայական տեխնի-
կայով զինվելը, վորը գործնականում գյուղատնտեսա-
կան աշխատանքը վեր է ածում ինդուստրիալ աշխատան-
քի զանազանակերպութեան, և տրանսպորտի կապի ու
ապրանքաշրջանառութեան նշանակալի ուժեղացումը
արդիւնաբերութեան և գյուղատնտեսութեան միջև,
պայմաններ են ստեղծում լիովին վերացնելու համար
քաղաքի և գյուղի միջև յեղած հակադրութիւնները»
(XVII կուսկոնֆերենցիա):

Աշխատավորութեան բարեկեցութեան բարելավումը
և քեքեւ արդիւնաբերութեան խնդիրները: Աշխատաւո-
րութեան բարեկեցութիւնը բարելավելու վերաբերյալ
XVII կուսկոնֆերենցիայի վորոշումներով դրված հըս-
կայական խնդիրները:

«Աղդաբնակութեան հիմնական սպառման ապրանք-
ներով, նրա թվում նաև սննդի առարկաներով ապահո-
վելը յերկրորդ հնգամյակի վերջում պետք է ավելանա
վոչ պակաս 2—3 անգամ, առաջին հնգամյակի վերջի
հանդեպ»:

Թեթև արդիւնաբերութեան և հումուլթի բազայի
արագ զարգացումը, վորպես այդ խնդրի կատարման
կարևորագույն պայման: «Մեր արդիւնաբերութեան
մեջ նորն ի միջի այլոց կայանում է նրանում, վոր մենք
այժմ հնարավորութիւն ունենք արագ տեմպով զար-
գացնել և՛ ծանր և՛ թեթև արդիւնաբերութիւնը»
(Ստալին): Կենտկոմի սեպտեմբերյան պլենումի վորո-
շումները լայն սպառման առարկաների արտադրութեան
մասին: Այդ բնագաւառում ծանր արդիւնաբերու-
թեան, թեթև արդիւնաբերութեան, կոտլերացիայի
առաջ դրված խնդիրները:

Աշխատավորութեան բարեկեցութիւնը բարելավե-
լու համար խորհրդային և մասնավորապես կոլտնտեսա-
կան առևտրի ծավալման հսկայական նշանակութիւնը:

«Միայն ապրանքաշրջանառութեան ծավալման հի-
ման վրա հնարավոր է ապահովել բանվորների և գյու-
ղի աշխատավորների մատակարարման հետագա արագ
բարելավումն արդիւնաբերական ապրանքներով ու
գյուղատնտեսական մթերքներով, վորի համար իր
հերթին անհրաժեշտ է ամեն կերպ ընդարձակել խա-

նութներ, կրպակներ և ամբողջ առևտրական կետերի ցանցը, անհրաժեշտ տեխնիկական վերակառուցման յենթարկելու ամեն Վրացի դրա հիման վրա հնարավոր և պատրաստել ապրանքների չափավորված բաց թողնելու վերացումը և ծավալուն խորհրդային առևտրի միջոցով փոխարինել բաշխման կենտրոնացած սխեման» (XVII կուսկոնֆերենցիայի վորոշումները) :

Կենտկոմի սեպտեմբերյան պլենումի վորոշումները խորհրդային և մասնավորապես կոլտնտեսական առևտրի հետագա ծավալման մասին, արդյունաբերության, կոոպերացիայի, պետառևտրի աշխատանքների բարելավման մասին խորհրդային առևտրի կազմակերպման գործում :

Յերկրորդ հնդամյակը վճռական հաղթանակների հնդամյակ և ԽՍՀՄ-ի կապիտալիստական աշխարհից տնտեսական անկախության համար մղվող պայքարում. «մոտակա տաս տարում տեխնիկա-տնտեսական տեսակետից առաջավոր կապիտալիստական յերկրներին հասնելու և անցնելու» նշանաբանի կատարման համար մղվող պայքարում : «ԽՍՀՄ-ն յերկրորդ հնդամյակում, տեխնիկական տեսակետից, անցնում և ատալին տեղը Յեվրոպայում : ԽՍՀՄ-ն մեքենաներ և սարքավորում ներմուծող յերկրից, ինքնուրույն մեքենաներ ու սարքավորում արտադրող յերկրի վերածելու ծավալած աշխատանքն առաջին հնդամյակում կավարտվի և վերջնականապես կապահովի ԽՍՀՄ-ի տնտեսական անկախությունը, վորը կպաշտպանի ԽՍՀՄ-ն կապիտալիստական համաշխարհային տնտեսության ավելցուկը դառնալուց» (XVII կուսկոնֆերենցիա) :

XVII կուսկոնֆերենցիայի յերկրորդ հնդամյակում դրած խնդիրները վիթխարիությունը և այդ խնդիրները կատարելու հնարավորությունը միմիայն աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման հիման վրա վորը ժողովրդական տնտեսության մեջ, բանվոր դասակարգի և աշխատավորական մասսաների ամբողջ ստեղծագործական ուժերի մորթիլիցացիայի և մեծագույն ենտուզիադմի, սոցիալիստական մրցակցության և հարվածայնության ծավալման հիման վրա :

Յերկրորդ հնդամյակի հսկայական խնդիրները կարող են լուծվել միայն կատաղի պայքարում ընդդեմ դասակարգային թշնամու և նրա ադենտուրայի—ամեն գույնի ոպորտունիստների և առանձնապես աջ թեքման, վորպես գլխավոր վտանգի :

IV. ՏԵԽՆԻԿԱՅԻ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒՄԸ ՅԵՎ ԸՆԿ. ՍՏԱ-
ԼԻՆԻ ՎԵՅ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ (2 ժամ)

1. Թերություններ սոցիալիստական արդյունաբերության աշխատանքում : Իր բոլոր նվաճումների հետ միասին մեր սոցիալիստական արդյունաբերության աշխատանքը ունի մի չարք խոչորագույն թերություններ ու բացեր : Այդ բացերից կարևորագույններն են. արդյունաբերական մի չարք ճյուղերի սլանների թերակատարումը, սլանի վորակական ցուցանիշների թերակատարումը, աշխատանքի արտադրողականության անբավարար լինելը, ինքնարժեքի անբավար լինելումը, արտադրանքի վատ վորակը :

Լենինն աշխատանքի արտադրողականության նշանակության մասին ժողովրդական տնտեսության և աշխատավորության դրությունը բարելավելու համար :

Պլաններն թերակատարման և աշխատանքի անբա-
վարար արտադրողականության հիմնական պատճառ-
ներն են—աշխատանքի նոր պայմանների համեմատ նոր
ձևով աշխատել, նոր ձևով ղեկավարել չիմանալը:

2. Ընկ. Ստալինի վեց պայմանները: Աշխատանքի
արտադրողականության բարձրացման, սոցիալիստական
չինարարության բնադավառում մեր աշխատանքների
բոլոր թերությունները վերացնելու բանալին, ընկ.
Ստալինի վեց պայմաններն են: Ընկ. Ստալինի վեց պայ-
մանները, 1) արդյունաբերության կազմակերպված ա-
պահովումը բանվորական ուժով արդյունաբերական
միավորումների կոլտնտեսությունների հետ կնքած
պայմանագրերի միջոցով և աշխատանքի մեքենայացում, 2)
համադրվողական վերացումն աշխատավարձում, 3)
գիմարդկության վոչնչացումը և բանվորների նյութա-
կան և կուլտուրական մակարդակի բարելավումը, 4) պրո-
լետարական տեխնիկական կադրերի ստեղծումը, 5)
հին տեխնիկական կադրերի ավելի համարձակ ոգտա-
դործումը, դեպի նրանց վերաբերմունքի փոխումը, 6)
տնտեսական հաշվարկի կիրառումը:

Ընկ. Ստալինի այդ վեց պայմաններից յուրաքան-
չյուրի նշանակությունը: Փաստեր, վորոնք ցույց են
տալիս, թե ինչպես է դնում պայքարը ընկ. Ստալինի
վեց պայմանների իրագործման համար դործարանների
աշխատանքում:

Ընկ. Ստալինի վեց պայմանները խորհտնտեսու-
թյան և ՄՏԿ-ի աշխատանքներում:

Ընկ. Ստալինի վեց պայմանների անչեղ կիրառումը
պայքարն ռպրտունիղմի դեմ, վորը ձախողում է նրանց
կիրառումը, վորպես արմատական խնդիր, վորի լու-

ծումից է կտրված յերկրորդ հնգամյակի խնդիրների
կատարումը:

3. Տիրապետում ենք տեխնիկային: Ընկ. Ստալինի
դրած խնդրի նշանակությունը «բայլեիկները պետք է
տիրապետեն տեխնիկային», վորպես ժամանակակից
չրջանի վճռական խնդիր, վորովհետև «վերակառուցման
չրջանում տեխնիկան վճռում է ամեն ինչ»:

Տեխնիկային տիրապետելու խնդրի մեծադույն նշա-
նակությունը ժողովրդական տնտեսության տեխնիկա-
կան վերակառուցման պլանի կատարման համար յերկ-
րորդ հնգամյակում:

Վ. ԿՈԼՏԵՏԵՍԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԵՐԹԱ- ԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ (6 ժամ)

1. Կոլտնտեսությունների կազմակերպչական-տըմ-
տեղական ամրապնդումը: Կոլտնտեսությունների կադ-
մակերպչական-տնտեսական ամրապնդումը վորպես
ընկ. Ստալինի վեց պայմանների կիրառումը կոլտնտե-
սական չինարարության դործում: Կոլտնտեսություն-
ների կազմակերպչական-տնտեսական ամրապնդումը—
գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման
կենտրոնական խնդիրն է, գյուղատնտեսությունից աշխա-
տանքի արտադրողականության բարձրացման հիմնա-
կան ուղին:

Կոլտնտեսությունների կազմակերպչական-տնտե-
սական ամրապնդումը վորպես կոլտնտեսականների սո-
ցիալիստական վերադաստիարակման, կապիտալիզմի
մնացորդների և կուլակային աղբեցությունների դեմ
պայքարի կարևորագույն լծակ:

2. Գյուղատնտեսական արտելը կոլտնտեսությունների հիմնական ձևն է ժամանակակից շրջանում: Արտելը տնտեսութան սոցիալիստական ձևն է: Արտելում կամովին միացված են բատրակները, չքավորներն ու միջակները, «վորպեսդի արտադրության ընդհանուր միջոցներով և ընդհանուր կազմակերպված աշխատանքով կազմակերպել խոշոր կոլեկտիվ տնտեսություն և այդպիսով ապահովել իրական և լիակատար հաղթանակը կուլակի դեմ, բոլոր շահագործողների և աշխատավորության թշնամիների դեմ, լրիվ հաղթանակը կարելի է խափարի դեմ, մանր մենատնտեսության յետամնացության դեմ և ստեղծել աշխատանքի բարձր արտադրողականություն և կոլեկտիվ տնտեսության ասպրանքայնություն» (գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրություն):

«Գյուղատնտեսական արտելում համայնացված են արտադրության հիմնական միջոցները, գլխավորապես հացահատիկային տնտեսության մեջ. աշխատանք, հողորոգողություն, մեքենաներ և այլ ինվենտար (բանվոր անասուն, տնտեսական շենքեր): Նրանում չեն համայնացվում տնտեսողերին կից հողերը (մանր բանաջարանոցները, պարտեզները) բնակելի շենքերը, կաթնատու անասունների վորոշ մասը, մանր անասունները, ընտանի թռչունները և այլն» (Ստալին): Գյուղատնտեսական արտելի ձևն առաջադրված է աշխատավոր-գյուղացիության լայն մասսաների կողմից, վորոքս ավելի համապատասխան ձև իր հիմնական շահերին. միլիոնավորներին վորո՞՞ք նրանում հաստատված է կոլտնտեսա-

կանի և ամբողջապես կոլտնտեսություն շահերի ղուգակցումը կոլտնտեսական-գյուղացու մասնավոր շահերի հետ:

Արտելի տարբերությունը կոմունայից և կուսակցության վճռական պայքարը «ձախ» ուղորտունիստների դեմ, վորոնք աշխատում են արտելն անմիջապես վերածել կոմունայի: Կենտկոմի մարտի 26-ի վորոշումը կոլտնտեսականների կողմից ու մանր յեղջյուրավոր անասունները հարկադրաբար համայնացնելու դեմ պայքարի մասին: Կոլտնտեսականների կողմից ու մանր յեղջյուրավոր անասունները հարկադրաբար համայնացնելու քաղաքականությունը — դասակարգայնորեն ոտար քաղաքականություն է:

Արտելի տարբերությունը, վորտեղ արտադրության միջոցները պատկանում են իրենց կոլտնտեսականներին, խորհրդատնտեսություններից, վորոնք սլետական ձեռնարկներ են և վորտեղ արտադրության միջոցները պատկանում են պետությանը:

• Կուսակցության վճռական պայքարն ուղորտունիստներին դեմ, վորոնք վորո՞՞ն են կոլտնտեսությունների նկատմամբ հրամանատարության մեթոդներ դորեն կատամար հրամանատարության մեթոդներ դեկավար աշխատող-ծաղրել: Կոլտնտեսություններին դեկավար աշխատողներին, առանց վերադաս կազմակերպություններին թույլտվության, տեղական մարմինների կողմից աշխատանքից հանելու արգելումը: Համկոմկուսի Կենտկոմի 1932 թ. փետրվարի 4-ի վորոշումը: Կենտգործկոմի վորոշումը կոլտնտեսական սեփականությունը պահպանելու մասին, նրանց չլիանացման և ամբապնդման մասին:

Աշխատանքի ճիշտ կազմակերպումը կոլտնտեսու-
թյունների կազմակերպչական-տնտեսական ամրապնդ-
ման կարևորագույն ողակն է: Կի-ի փետրվարի 4-ի վո-
րոշումը և Կոլտնտեսությունի փետրվարի 11-ի հրահան-
գը: Տնտհաշվարկային բրիգադը կոլտնտեսության մեջ,
նրա կազմակերպման կարգը, բրիգադի կազմը, բրիգա-
դիւնների ընտրությունը: Բրիգադին տրվող առաջա-
դրանքը, նրա աշխատանքի կազմակերպման կարգը:
Պայքարը կորուստների դեմ: Կոլտնտեսություններում
աշխատանքի ճիշտ և վոչ ճիշտ կազմակերպման փաս-
տերը:

Յեկամուտների բաշխումը կոլտնտեսություններում
և նրա նշանակութունը կոլտնտեսությունների կազմա-
կերպչական-տնտեսական ամրապնդման համար: Պայ-
քար կուլակային հավասարեցման դեմ: Գործավարձի
արմատացումը և կոլտնտեսություններում նրա կիրառ-
ման առանձնահատկությունները: Աշխատանքի գնա-
հատման կարգը, կոլտնտեսականի աշխուրի հաշվառու-
մը: Կոլտնտեսության մեջ յեկամուտների ճիշտ և վոչ
ճիշտ բաշխելու փաստերը:

Աշխատանքի և յեկամուտների բաշխման ճիշտ կազ-
մակերպումը կարևորագույն զենքն և կոլտնտեսականնե-
րի սոցիալիստական վերադաստիարակման, աշխա-
տանքային բարձր կարգապահության, կոլտնտեսու-
թյունների աշխատանքներում պլանայնության համար
մղվող պայքարում:

Կոլտնտեսությունների կազմակերպչական-տնտե-
սական ամրապնդումը և կոլտնտեսական անասնապա-
հության զարգացման խնդիրները (կոլտնտեսական ֆեր-
մաների կազմակերպումը, կովեր և մանր յեղջյուրա-

վոր անասուններ ձեռք բերելու գործում առանձին կոր-
տնտեսականներին ողենը և այլն): Պայքար ամբողջ
կաթնատու անասունները հարկադրաբար համայնաց-
նելու «ձախերի» պրակտիկայի դեմ:

Կոլտնտեսական ակտիվի առաջնաշումը և դաստիա-
րակումը:

3. Հացամթերումներ, գյուղիարկ և կոլտնտես-
կան առևտուր: Կուսակցության և կառավարության վո-
րոշումները հացամթերումների, գյուղհարկի և կոլ-
տնտեսական առևտրի մասին: Հացամթերումների պլա-
նի իջեցումը 1932—33 թ. և կոլտնտեսականին և աշխա-
տավոր մեկնատնտեսին իրավունք տալը վաճառելու ի-
րեն հառանելիք հացահատիկի մասը պետության հան-
դեպ ունեցած պարտականությունը կատարելուց հետո,
նաև անասնապահության մթերքները, պետության
հանդեպ ունեցած պարտականությունները ձեռապա-
հորեն կատարելու դեպքում, վաճառել շուկայում յե-
ղած գներով: Կենտրոնիկումի վորոշումը մասամբերում-
ների մասին և նրա նշանակությունը:

Կոլտնտեսական առևտրի ծավալման հսկայական
նշանակութունը կոլտնտեսությունների կազմակերպ-
չական-տնտեսական ամրապնդման և աշխատավորու-
թյան մատակարարումը բարելավելու գործում: Կառա-
վարության վորոշումը կոլտնտեսական առևտրի ծա-
վալման մասին: Անհատ պայքարի անհրաժեշտություն-
ը սպեկուլյանտներին կուլակների և մասնավոր ա-
ռևտրականների դեմ, վորոնք փորձում են ողտվել ի հա-
շիվ բանվոր դասակարգի և աշխատավոր գյուղացիու-
թյան: Կառավարության և կուսակցության վորոշում-
ները սպեկուլյացիայի դեմ պայքարի մասին:

Գոյտնտեսական առևտրի ծախսերումը և գյուղին արդյունաբերական ապրանքներ մատակարարելու խնդիրները: ԿԿ-ի սեպտեմբերյան պլենումի վորոշումները խորհրդային առևտրի և լայն սպառման առարկաների արտադրութայն մասին:

Բ) ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ի՞նչու կապիտալիզմի պայմաններում բանվոր դասակարգը ճնշված դասակարգ է:

2. Ի՞նչու կապիտալիզմի պայմաններում անխուսափելի յեն ճգնաժամերը և վորոնք են նրանց հետևանքներն աշխատավորութայն համար:

3. Ի՞նչ է կոմունիզմը:

4. Ի՞նչով է տարբերվում սոցիալիզմը կոմունիզմից:

5. Ի՞նչու մեր իրավակարգը սոցիալիստական իրավակարգ է:

6. Վո՞ր փաստերն են խոսում սոցիալիստական սիստեմի հակայական առաւելությունների մասին կապիտալիստականի հանդեպ:

7. Ի՞նչու սոցիալիստական ինդուստրացումը հանդիսանում է սոցիալիզմի կառուցման հիմքը և ի՞նչպես ենք մենք կատարում Լենինի ավանդները սոցիալիստական ինդուստրացման մասին (փաստերով):

8. Ի՞նչու կոլեկտիվացումը հանդիսանում է գյուղատնտեսութայն սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական ուղին և ի՞նչպես ենք մենք կատարում լենինյան ավանդը գյուղատնտեսութայն սոցիալիստական վերակառուցման մասին:

9. Ի՞նչումն է կայանում «ով-ումը» հարցի ելությունը և վո՞ր փաստերն են վկայում այն մասին, վոր

այդ հարցը յերկրի ներսում վճռված է հողում սոցիալիզմի:

10. Ի՞նչպիսի փաստերով կարելի յե հաստատել, վոր մեր յերկիրը թեակոխել է սոցիալիզմի շրջանը և, վոր իՍՀՄ-ն վերջնականապես հաստատվել է զարգացման սոցիալիստական ճանապարհի վրա:

11. Ի՞նչու մենք պայքարում ենք սոցիալիստական շինարարութայն արագ տեմպերի համար:

12. Ի՞նչով են տարբերվում մեր դժվարությունները կապիտալիզմի դժվարություններից և վո՞րոնք են նրանց հաղթահարելու ուղիները:

13. Վո՞րն է յերկրորդ հնգամյակի հիմնական քաղաքական խնդիրը:

14. Ի՞նչ հաջողություններ ունենք մենք անդամակարգ սոցիալիստական իրավակարգի ստեղծելու և դասակարգային ճնշումը վոջնացնելու ասպարեղում:

15. Ի՞նչու շահագործող տարրերի վերջնական վոջնացումը վճռական խնդիր է իՍՀՄ-ում դասակարգերը վոջնացնելու գործում:

16. Ի՞նչու առանց անողոր դասակարգային պայքարի հնարավոր չե անդամակարգ սոցիալիստական իրավակարգ կառուցել:

17. Ի՞նչումն է արտահայտվում ներկա շրջանում դասակարգային պայքարը և ի՞նչում նա կարտահայտվի յերկրորդ հնգամյակի ընթացքում:

18. Ի՞նչու անհրաժեշտ է ամեն կերպ ամրացնել պրոլետարական պետությունը:

19. Վո՞րն է յերկրորդ հնգամյակի հիմնական տեմպական խնդիրը:

20. Ի՞նչու յերկրորդ հնդամյակի հիմնական քաղաքական խնդրի կատարումը—անդասակարգ սոցիալիստական իրավակարգի կառուցումը—հնարավոր է միայն վողջ Ժողովրդական տնտեսության տեխնիկական վերակառուցման հիման վրա:

21. Յերկրորդ հնդամյակում ի՞նչպիսի հիմնական խնդիրներն են դրված սոցիալիստական արդյունաբերության և տրանսպորտի տեխնիկական վերակառուցման բնագավառում:

22. Ի՞նչպիսի հիմնական խնդիրներն են դրված յերկրորդ հնդամյակում գյուղատնտեսության տեխնիկական վերակառուցման բնագավառում:

23. Ի՞նչպիսի հիմնական խնդիրներն են դրված յերկրորդ հնդամյակում աշխատավորության նյութական գրությունը բարելավելու բնագավառում:

24. Ի՞նչպիսի հիմնական խնդիրներն են դրված յերկրորդ հնդամյակում «առաջիկա տաս տարում տեխնիկատնտեսական տեսակետից առաջավոր կապիտալիստական յերկրներին հասնելու և անցնելու» նշանաբանը կտարելու նկատմամբ:

25. Վո՞րոնք են հիմնական թերությունները սոցիալիստական արդյունաբերության աշխատանքում և վո՞րոնք այդ թերությունների պատճառները:

26. Ի՞նչումն է կայանում ընկ. Ստալինի վեց պայմանների նշանակութունը սոցիալիստական շինարարության համար:

27. Ի՞նչումն է կայանում «բայլերիկները պետք է ախրապետեն տեխնիկային» լոզունգի նշանակութունը:

28. Ի՞նչու կոլտնտեսությունների կազմակերպչական—տնտեսական ամրապնդումն այժմ կարևորագույն

խնդիր է գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման գործում:

29. Ի՞նչումն է կայանում արտելի տարբերական առանձնահատկությունները և ի՞նչու արտելը հանդիսանում է կոլտնտեսությունների հիմնական ձևը Ժամանակակից շրջանում:

30. Ի՞նչպես պետք է կազմակերպվեն աշխատանքը և յեկամուտների բաշխումը կոլտնտեսություններում:

31. Ի՞նչու հասարակական սեփականությունը սրբագործված է և անձեռնմխելի:

32. Վո՞րն է կոլտնտեսական առևտրի նշանակությունը և վո՞րոնք են նրա ծավալման խնդիրները:

33. Ի՞նչ նշանակություն ունեն կառավարության վորոշումները հացամթերումների և մսամթերումների մասին:

Գ) ԲՍՅԻ ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՅԵՐԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼՈՒՑ ԿԱՐՄԻՐ ԲՍՆԱԿԱՅԻՆԸ ՊԵՏԳ Ե.

1) Կարողանա ըստ իրեն տետրի պատմել սոցիալիստական շինարարության մեջ հիմնական ճյուղերի նկատմամբ մեր գլխավոր նվաճումների մասին և այդ ճյուղերի հիմնական նշումների մասին յերկրորդ հնդամյակում:

2) Կարողանա պատմել հիմնական նորակառույցների մասին և այդպիսիք ցույց տա քարտեզի վրա:

3) Գիտենա կոլտնտեսությունների կազմակերպչական—տնտեսական ամրապնդման հիմնական սկզբունքները (գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրությունը, Կոլտնտիկետրոնի 1932 թ. փետրվարի 11-ի և հետագա

Հրահանգները) կոլտնտեսուի թյուներում աշխատանքի
կազմակերպման և յեկամոտների բաշխման կարգին
վերաբերող մասում :

4) Գիտենա կառավարության և կուսակցության հիմնական վերոշումները կոշտնոսական առևտրի, հացա—և մսամթերումների, հողդուռագործման մասին :

Դ) ԹԵՄԱՆ ՄՇԱԿԵԼՈՒ ԸՆԹԱՅԲՈՒՄ ԿԱՐՄԻՐ
ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԸ ՊԵՏՔ Ե .

1) Տետրում գրի առնի այն հիմնական թվերը, վորոնք բնորոշում են կապիտալիստական տնտեսության ճգնաժամը և մեր նախաճումները սոցիալիստական շինարարության մեջ և յերկրորդ հնգամյակի հիմնական նշումները :

2) Տեսրում գրել հիմնական նորակառույցները:

3) φ_{PL} .

ա) քաղվածքներ XVII կուսկոնֆերենցիայի վորոշումներից առաջին հնդամյակի ամփոփումների մասին (հատված II) .

բ) քաղվածք XVII կուսկոնֆերենցիայի վերոշումից
յերկրորդ Հնդամյակի քաղաքական և տնտեսական խըն-
դիրների մասին (Հատված III) .

գ) Ընկ. Ստալինի վեց պալմանների համառոտ՝ բացատրություն.

դ) 1, 3, 6, 7, 8, 16, 24 և 29 մոնտրու հարցերի պատասխանները:

IV. ZUU 4 (F) 4 (8-10 dUU)

Ս.) ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. ՀԱՄ Կ(Բ)Կ-Ն ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԱՎԱՆԳԱՐԴՆ Ե,
ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ (2 ժամ)

Բանվոր դասակարգը ժամանակակից հասարակու-
թյան ամենահեռեկողականն, կազմակերպված, հեղափո-
խական դասակարգն է։ Համ Կ(բ)Կ-ն և ՍՀՄ-ի բանվոր
դասակարգի ավանդարդն է, առաջավոր ջրկատր։ «Բան-
վոր դասակարգն առանց հեղափոխական կուսակցության,
չոր դասակարգն առանց շտաբի» (Ստալին)։ Կուսակցու-
դա բանակ է առանց շտաբի (Ստալին)։ Կուսակցու-
թյունը բանվոր դասակարգի մարտական զենքն է պրո-
լետարական իրիկտատուրան, զրավելու և ամրապնդելու
համար, նոր իրավակարգ կառուցելու համար։

Համար, նոր լրավակարգ կառուցման
Համ Կ(բ)Կ-ն պրոլետարիատի միակ հեղափոխա-
կան կուսակցութունն է, վորը յերեք տասնյակ տա-
րուց ավելի անսնսան (սոսնց տատանվելու) և վստա-
հորեն պայքարում է սոցիալիզմի համար և աշխատա-
վարությունը հաղթականորեն տանում դեպի կոմու-
նիզմ: Կուսակցության պատմությունը բանլոր դասա-
կարգի պայքարի և հաղթանակների պատմությունն է:
Որինակներ, վորոնք ցույց են տալիս կուսակցության
դերը Ռուսաստանի բանվորների հեղափոխական պայ-
քարում (կուսակցության առաջացումը, II համազու-
մարը, 1905 թիվը, ճակցիայի և վերելքի տարիները,
իմպերիալիստական պատերազմը, փետրվար-հոկտեմ-
բերը): Լենինը բայլշևիկյան կուսակցության կազմա-
կերպիչ: Կուսակցության և Լենինի դերը ցարիզմի,
կալվածատերերի և բուրժուազիայի դեմ մղված պայ-
քարում, Լենինի և կուսակցության կատաղի պայքարը

65

համաձայնողականներին՝ մենչեիկներին, մասնավորապես Տրոցկու, եսերներին և բանվոր դասակարգի բոլոր թըշնամիներին դեմ, վորոնք դավաճանել են բանվոր դասակարգին և աշխատավոր գյուղացիության շահերին (ցարտուն փաստերով կուսակցության պայքարի պատմությունից 1905 թ. ռեկացիայի տարիներին, իմպերիալիստական պատերազմի տարիներին): Կուսակցությունը Հոկտեմբերյան հաղթանակի կազմակերպիչն է մեր յերկրում (1917 թ. պատմական փաստերով):

II. ԻՆՉՊԵՍ Ե ԿԱՌՈՒՑՎԱԾ ՅԵՎ ԱՇԽԱՏՈՒՄ

ՀԱՄԿ(Բ)Կ-Ն (2 ժամ)

Լենինյան միասնությունն ու թիաժողովությունը, բայլչեիկյան համախմբվածությունն ու կուսակցական յերկաթե կարգապահութունը, ինքնաքննադատությունը, ոպորտունիզմի դեմ յերկու Ֆրոնտում տարվող անհաշտ պայքարը հանդիսանում են բայլչեիկյան կուսակցության կառուցման հիմքերը, վորոնք ապահովում են լենինիզմի հաղթանակը:

Անդամության կամավորությունը կուսակցության մեջ: Ով կարող է լինել կուսակցության անդամ: Կոմունիստի դերը վորպես առաջատար գործարանում, կոլտնտեսության մեջ Կարմիր բանակում: Կուսակցության կանոնադրության և ծրագրի նշանակումը (տեղը, կոչումը): Ի՞նչու արտադրական բջիջը կուսակցության հիմքն է: Բանվորական կորիզի ամրապնդումը կուսակցության կարևորագույն խնդիրն է: Լենինը գործարանների մասին, վորպես մեր ամրոցների մասին: Կուսակցության սոցիալական վաղմը: Կուսակցության աշխատանքը լավագույն հարվածայիններին կուսակցության շարքերում հավաքագրելու գործում: Կարմիր

բանակայիններին կուսակցության մեջ ընդունելու կարգը զինվորական բջիջներում: Կուսակցության գտումը և նրա խնդիրը: Կարմիր բանակի կուսակցական կազմակերպությունների դերը գյուղում ամրակուռ բայլչեիկյան կազմակերպություններ ստեղծելու գործում: Կուսակցական բոլոր մարմինների ընտրվածությունը: Բջիջի բյուրոյից մինչև կուսակցության կենտրումը: Կուսչինարարության առանձնահատկությունները ԲԳԿԲ-ում:

Կուսակցության գերագույն մարմինը Համ Կ(Բ)Կ-ի համագումարներն են: Համ Կ(Բ)Կ-ի համագումարները և կոնֆերենցիաները սոցիալիզմի կառուցման խոշորագույն ետապներն են: Կուսակցության XIV համագումարը վորպես ինդուստրացման համագումար: XV համագումարը—կոլեկտիվացման համագումար: XVI համագումարը վորպես սոցիալիզմի ծավալուն արշավի համագումար ամբողջ Ֆրոնտով: XVII Կուսկոնֆերենցիան—անդրասակարգ սոցիալիստական հասարակության կառուցելու Կոնֆերենցիա: Համ Կ(Բ)Կ-ն սոցիալիստական հարձակողականը գլխավորող ամբողջ Ֆրոնտում:

Լենինը, ՀամԿ(Բ)Կ-ն և Ստալինը: Լենինը վորպես տեսաբան. ՀամԿ(Բ)Կ-ի և Կոմինտերնի կազմակերպիչն ու առաջնորդը: Լենինն առաջին խորհրդային պետության կազմակերպիչն ու սոցիալիստական շինարարության մեծ պլանի հիմնադիրը: Լենինը մեռավ լենինիզմի ապրում է: Համ Կ(Բ)Կ—ԿԿ-ն սոցիալիստական շինարարության և յերկրի պաշտպանության պրոլետարական ղեկատարության ղեկավար շտաբն է: ՀամԿ(Բ)ԿԿ-ն վորպես լենինյան կուսակցության ղեկավար շտաբը, Լենի-

նի գործը շարունակողը: Համ Կ(բ) ԿԿ-ի Գաղթյուրոն: ԿՎՀ-ն և նրա խնդիրները: Համ Կ(բ) ԿԿ-ի գլխավոր քարտուղար ընկ. Ստալինը Լենինի ամենահետևողական ու լավագույն աշակերտն է, նրա գործը շարունակողը: Ընկ. Ստալինի կենսագրությունը: Ընկ. Ստալինի դերը քաղաքական պատերազմում և Կարմիր բանակի ղեկավարության մեջ: Ընկ. Ստալինի դերը լենինյան գծի կիրառման մեջ սոցիալիստական վերակառուցման շրջանում: Ստալինը տեսաբան, Համ Կ(բ) ԿԿ-ի և Կոմիտեների կադրակերպիչն ու առաջնորդը:

Համ Կ(բ) Կ Լենինյան Կենտկոմի ղեկավարությունում գլխավորող ունենալով ընկ. Ստալինին բանվոր դասակարգը դաշնակցած աշխատավոր գյուղացիության հետ կենսագործում է լենինյան պատգամները, իկանքում կիրառում ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմի կառուցման լենինյան գլխավոր սլանը:

III. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅԳԱՐԸ ՅԵՐԿՈՒ ՃԱԿԱՏՈՒՄ ԼԵՆԻՆՅԱՆ ԳԼՎԱՐ ԳԾԻ ՀԱՄԱՐ (4 ժամ)

1. Պայքարը յերկու մակատում—կուսակցության մարտական հզորության գրավակման: Կուսակցության, քանի որ դասակարգի և ամբողջ աշխատավորության առաջնորդի առաջ կանգնած խնդիրների բարդությունը: Կուսակցական շարքերի համախմբվածությունը, յերկաթե կարգապահությունը, կուսակցության շարքերի միասնությունը Համ Կ(բ) Կ-ի մարտական հզորության գրավակման է, նրա ճիշտ ղեկավարության գրավակմանը բանվոր դասակարգի և վողջ աշխատավորության կողմից: Վ. Ի. Լենինի վողջ կյանքն ու աշխատանքը, կուսակցության ամբողջ պատմությունը

կուսակցության միասնության համար անհաշտ պայքարի պատմությունն է ընդդեմ ոպորտունիստների, վորոնք վործում են կուսակցությանը հեղափոխական ճանապարհից շեղել դասակարգային թշնամու ձեռնառու ճանապարհի վրա (որինակ—Լենինի պայքարը մենչևիկներին դեմ, վորոնք այժմ հանդիսանում են միջադային սոցիալ-Փաշիզմի ջոկատը, կատաղի ու մոլի հակահեղասոցիալ-Փաշիզմի ջոկատը, կատաղի—ամբացնել կուսակցության փոխակառններ): Լենինի կտակը—ամբացնել կուսակցության բայլչևիկյան միասնությունը, ինչպես աչքի լույսը: Կուսակցության լենինյան միասնության և յերկասը: Կուսակցության լենինյան միասնության նշանակություն կարգապահության առանձնահատուկ նշանակությունը պրոլետարիատի դեկտատուրայի պայմաններում և կուսակցության բայլչևիկյան միասնության մասին լենինյան ավանդի անշեղ կատարումը կուսակցության կողմից ընկ. Ստալինի ղեկավարությամբ: Կուսակցության անհաշտ պայքարը յերկու ճակատում լենինյան գլխավոր գծի համար—ընդդեմ ամեն գույնի ոպորտունիզմի, ընդդեմ «ձախ» ոպորտունիստների, վորոնք վործում են ծածկել իրենց հակակուսակցական հայացքները «ձախ», իբր «հեղափոխական» բռնեղով, ընդդեմ աջ ոպորտունիզմի, կուլակի գործակալի կուսակցության մեջ, գլխավոր վտանգի տվյալ շրջանում, ընդդեմ հաշտվողականների, վորոնք քարոզում են համաձայնիել հաշտվել ոպորտունիստների հետ, փոխանակ անհաշտ պայքարի նրանց դեմ, ընդդեմ յերկերեսանինների: Բոլոր ոպորտունիստներն անկախ նրանց հայացքներից ու խոսքերից, վորոնցով ծածկում են այդ հայացքները, հանդիսանում են դասակարգային թշնամու ոժանդակողները, նրա գործակալները:

2. Կուսակցութեան պայքարը տրոցկիզմի դեմ: Լենինի և Կուսակցութեան պայքարը տրոցկիզմի դեմ մինչև 1917 թ. հոկտեմբերը և նրանից հետո: Տրոցկիզմի հայացքները—մեր յերկրի բանվոր դասակարգի և գյուղացիութեան ուժերով իՍՏՄ—ում սոցիալիզմ կառուցելու հնարավորութեան ժխտումը, հայացքներ աշխատավոր գյուղացիութեան մասին, վորպես բանվոր դասակարգի թշնամիներ, գյուղացիական հիմնական մասսաներին սոցիալիզմի կառուցման և գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական վերակազմութեան մեջ ներգրավելու հնարավորութեան ժխտումը. Կուսակցութեան մեջ յերկաթե կարգապահութեան անհրաժեշտութեան ժխտումը. տրոցկիստների փորձերը կազմակերպելու իրենց սեփական Կուսակցութիւնը: Ընկ. Ստալինի ղեկավարութեամբ տրոցկիզմի ջախջախումը Կուսակցութեան կողմից, նրա հակահեղափոխական ելութեան մերկացումը: Տրոցկիզմը Կուսակցութիւնից և իՍՏՄ—ի սահմաններից վրնդելը: Տրոցկիզմը վորպես հակահեղափոխական բուրժուազիայի առաջավոր ջոկատը, վորն ինտերվենցիա յե պատրաստում իՍՏՄ—ի դեմ:

3. Կուսակցութեան պայքարը «ձախ» ոպորտունիստների դեմ: «Ձախ» ոպորտունիստների հակակուսակցական հայացքները: «Ձախ» թեքումները կոլեկտիվացման մեջ 1930 թ. վորպես տրոցկիստական վերաբերմունքի արտահայտութիւն միջակ գյուղացիութեան նկատմամբ: «Ձախերի» առաջարկութեան դասակարգայնորեն ոտար ելութիւնը հավասարեցման մասին, դրամի անմիջապես վերացման մասին, կոլտնտեսութիւն-

ները խորհտնտեսութիւնների վերածելու մասին, առկտրի վերացման և ուղղակի ապրանքափոխանակութեան անցնելու մասին և այլն: Կոլտնտեսական անասունների հարկադրաբար համայնացնելու «ձախերի» քաղաքականութեան դասակարգայնորեն անհարգատեյութիւնը: Կուսակցութեան վճռական և անհաշտ պայքարը «ձախ» ոպորտունիստների դեմ և նրանց ջախջախումը:

4. Կուսակցութեան պայքարն աջ ոպորտունիզմի դեմ: Աջ ոպորտունիստների դիժը՝ կուլակա-կապիտալիստական տարրերին անձնատուր լինելու դիժն է: Աջերի առաջարկութիւնն ինդուստրացման տեմպերը դանդաղեցնելու մասին: Նրանց յելուցիները խորհտնտեսութիւնների և կոլտնտեսութիւնների շինարարութեան ծախալման դեմ, հանուն կուլակի հետ հաշտութեան, ընդդեմ կուլակութեան դեմ պայքարի: Աջերի քարոզը «կուլակի ներճումը սոցիալիզմի մեջ»: Աջերը՝ ինքնահոսի կողմնակիցներ են սոցիալիստական շինարարութեան մեջ:

Աջ ոպորտունիստները՝ կուլակի դորձակալներն են: Աջերի գլորվելը կուլակային հակահեղափոխութեան դիրքերի վրա: Աջ ոպորտունիզմը՝ գլխավոր վտանգն է, «վորովհետեւ նա արտացոլում է կուլակային վտանգը, իսկ կուլակային վտանգը տվյալ մոմենտում, ծախալուն հարձակման և կապիտալիզմի արմատախիւ անելու մոմենտում, հիմնական վտանգն է յերկրում» (Ստալին):

Սոցիալիստական շինարարութեան վիթխարի հա-

Չողությունները խՍՀՄ-ում՝ կուսակցության կողմից լենինյան գլխավոր գծի անշեղ կիրառման, ուղղորտունիզմի դեմ անհաշտ պայքարի արդյունքներն են։ Դասակարգային պայքարը յերկրորդ հնգամյակում և կուսակցության հետագա անհաշտ պայքարի խնդիրներն ուղղորտունիզմի դեմ։

Բ) ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՑԵՐ

1. Վո՞րն է կոմունիստական կուսակցության դերը կապիտալիզմի դեմ մղած բանվորների հեղափոխական պայքարում։

2. Կուսակցությունն ի՞նչպես է իրադրծում սոցիալիստական շինարարության իր ղեկավարությունը։

3. Ի՞նչպես է կառուցված Համ Կ(բ)։

4. Ինչո՞ւմն է կայանում Համ Կ(բ) 14-րդ, 15-րդ և 16-րդ համագումարների և 17-րդ կուսկոնֆերենցիայի նշանակությունը։

5. Ի՞նչու կուսակցության կարգապահությունը և լենինյան միասնությունը վճռական նշանակություն ունեն կապիտալի դեմ բանվորի դասակարգի մղած պայքարի համար։

6. Ի՞նչու տրոցկիզմը հակահեղափոխական բուրժուազիայի առաջավոր ջոկատն է։

7. Կուսակցությունն ի՞նչպես եր պայքարում և ի՞նչպես է այժմ պայքարում «ձախ» ուղղորտունիզմի դեմ։

8. Ի՞նչպիսի հայացքներ են պաշտպանում աջ ուղղորտունիստները և ի՞նչու աջ ուղղորտունիզմն այս շրջանում գլխավոր վտանգն է հանդիսանում։

9. Ի՞նչպիսի փաստեր են վկայում այն մասին, վոր ուղղորտունիստները դասակարգային թշնամու գործադաշններն են։

10. Ո՞վքեր են հաշտվողականները և ի՞նչու կուսակցությունը պայքարել և պայքարում է նրանց դեմ։

11. Վո՞րոնք են ուղղորտունիզմի դեմ պայքարի խնդիրները յերկրորդ հնգամյակում։

Գ) ԲԱՑԻ ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՑԵՐԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼՈՒՅ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԸ ՊԵՏՔ Ե

1) Գիտենա ընկ. ընկ. Լենինի և Ստալինի համառոտ կենսագրությունը և Համ Կ(բ) ԿԿ Քաղբյուրոյի կազմը։

2) Գիտենա Համ Կ(բ) կառնադրություն հիմնական սկզբունքները կուսակցության կառուցվածքի մասում (բջիջ, կոնֆերենցիա, համագումարներ, Համ Կ(բ) Կենտկոմ, Քաղբյուրո և Կազմբյուրո, ԿՎՀ)։

Դ) ԹԵՄԱՆ ՄՇԱԿԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆ ՊԵՏՔ Ե ԳՐԻ ԱՌՆԻ

1) 1-ին, 5-րդ և 8-րդ կոնտրոլ հարցերի պատասխանները։

2) Քաղվածքը ընկ. Ստալինի ճառից աջ թեքման մասին (հատված III և IV)։

3) Քծել Համ Կ(բ) Կ-ի կառուցվածքի սխեման։

V. ԽՍՀՄ-Ն ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՇՐՋԱՓԱԿՄԱՆ ՄԵԶ (14-16 ԺԱՄ)

Ա) ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. ՊԱՏԵՐԱԶՄՆԵՐԻ ԱՆԵՈՒՍԱՓԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՊԻՏԱԼԻԶՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ (2 Ժամ)

«Պատերազմը՝ տիրապետող դասակարգի քաղաքականության շարունակությունն է, միայն ուրիշ միջոցներով»։ Կապիտալիստների քաղաքականությունը՝ բանվոր դասակարգի ու գյուղացիության շահագործման և զաղուլթների միլիոնավոր աշխատավորության ճնշման ու հարստահարման քաղաքականությունն է։ Յերկրագնդի բաժանումը կապիտալիզմի պայմաններում խոշորագույն իմպերիալիստական պետությունների կողմից և պայքարը իմպերիալիստական յերկրների միջև համաշխարհային տիրապետության համար, յերկրագնդի նոր վերաբաժանման համար։ Պատերազմների անխուսափելիությունը կապիտալիզմի պայմաններում։ Պացիֆիստական (խաղաղարարական) հայացքների ստույթյունն և վնասակարությունը, վորպիսիք տարածում են բուրժուազիան և սոցիալ-ֆաշիստները, նրա համար, վորպեսզի խտրեն բանվորներին և յետ պահեն նրանց կապիտալիզմի տապալման համար մղվող հեղափոխական պայքարից։ Պատերազմները վոչնչացնելու միակ ուղին՝ կապիտալիզմի վոչնչացումն է։

II Ինտերնացիոնալի դավաճան դերը, վորը քողարկում է իմպերիալիստական պատերազմների իսկական

եյությունը և հանդիսանում իմպերիալիզմի մարտական ջոկատը Խորհրդային Միության դեմ նոր պատերազմներ և յնտերվենցիա պատրաստելու գործում։

Պրոլետարիատի վերաբերմունքը դեպի պատերազմները նայած նրանց բնույթին։ Պրոլետարիատը պայքարում է պատերազմների դեմ, վոր տանում են իմպերիալիստները յերկրագնդի վերաբաժանման համար, զաղուլթների աշխատավորությանը ճնշելու և ստրկացնելու համար և ձգտում է այդ պատերազմները վերածել բանվոր դասակարգի և աշխատավորության քաղաքացիական պատերազմի բուրժուազիայի դեմ։

Պրոլետարիատն աջակցում է զաղուլթային ճնշված ազգերի պատերազմներին ընդդեմ ճնշողների, իմպերիալիստների, մղում է սոցիալիզմի պատերազմներն իմպերիալիզմի դեմ և կազմակերպում պրոլետարական դիկտատուրայի պետության պաշտպանությունը իմպերիալիստների դեմ։

II. ԽՍՀՄ-Ի ԴԵՄ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆԸ (2 Ժամ)

Համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամը և հակառուլթյունների սրումն իմպերիալիստների լազերում։

Համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամը և հեղափոխական շարժման աճումը կապիտալի յերկրներում։ ԽՍՀՄ-ի դերը, վորի գոյությունը «մինչև արմատները բաց է անում կապիտալիզմի բոլոր հակասությունները և հավաքում նրանց մեկ հանդույցի մեջ, վորը վեր է ածում նրանց հենց կապիտալիստական կարգերի կյանքի ու մահվան հարցի» (Ստալին)։ ԽՍՀՄ-ն համաշխարհային հեղափոխության հենարանն է. սոցիալիզ-

մի հաղթանակը ԽՍՀՄ-ում՝ համաշխարհային հեղափոխության հաղթանակն է. սոցիալիզմի հաղթանակները ԽՍՀՄ-ում որինակ է ցույց տալիս ամբողջ աշխարհի պրոլետարիատին և աշխատավորությանը։ Կապիտալիստական աշխարհի և ԽՍՀՄ-ի միջև յեղած հակասությունը՝ ժամանակակից շրջանի հիմնական հակասությունն է։ Կապիտալիստների ձգտումը պատերազմով և ինտերվենցիայով վոլնչացնել ԽՍՀՄ-ն, համաշխարհային հեղափոխության հենարանը։

ԽՍՀՄ-ի դեմ պատերազմական ինտերվենցիա կազմակերպողները խոչորադույն կապիտալիստական յերկրներն են (Ֆրանսիան, Անգլիան, Ամերիկան, Ճապոնիան)։

Որհրդային հանրապետության ծագման ժամանակից իմպերիալիստները թշնամական քաղաքականություն են վարում ԽՍՀՄ-ի նկատմամբ։ Իմպերիալիստների կողմից քաղաքացիական պատերազմի և ինտերվենցիայի կազմակերպումը Հոկտեմբերյան հեղափոխությունից հետո։ «Յերեք տարվա ընթացքում մեր դեմ պատերազմում էլին աշխարհի բոլոր ամենահարուստ պետությունները» (Լենին)։ Իմպերիալիստների ոգնությունը սպիտակ-գվարդիականներին։ Իմպերիալիստների թշնամական քաղաքականությունը ԽՍՀՄ-ի նկատմամբ քաղաքացիական պատերազմից հետո։ ԽՍՀՄ-ն ճանաչել չցանկանալը։ Տերրիտորիական ակտերը ԽՍՀՄ-ի ներկայացուցիչների հանդեպ։ Զինաթափման մասին մեր առաջարկությունների անհաջողության մատնելը կապիտալիստների կողմից։ Տնտեսական շրջափակման կազմակերպումը։ Նորմալ առևտրական հարաբերությունների լուծումը ԽՍՀՄ-ի

և ուրիշ յերկրների միջև։ Կապիտալիստների թշնամության ուժեղացումը ԽՍՀՄ-ի նկատմամբ վերջին տարիների ընթացքում, համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամի, կապիտալի յերկրներում հեղափոխական շարժման աճման և ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմի հաղթանակների կապակցությամբ։ Կապիտալիստների աջակցությունը վնասարարներին, վորոնք մեր յերկրի ներսում պայմաններ էլին ստեղծում ինտերվենցիայի համար։ Հարձակումը Ջին-Արևելյան յերկաթուղու վրա 1929 թ. վորպես ինտերվենցիայի փորձ ԽՍՀՄ-ի դեմ։ Հակախորհրդային կամպանիաները, հեքիաթները «դեմ-պինդի» մասին, «հարկադրական աշխատանքի» մասին, «խաչակրաց արշավանք»։

Զինված ուժերի պատրաստությունը կապիտալիստական յերկրներում։ Ռազմական ծախսերի աճումը, ռազմական արդյունաբերության ծաղկումը չնայելով տնտեսական ճգնաժամին։ Կապիտալիստական բանակների և ֆաշիստական ջոկատների աճումը և նրանց տեխնիկական սարքն ու կարգը։ Որենքներ յերկրի և աղդաբնակության միլիտարացման մասին։

Թիկունքի պատրաստությունն ու ապահովությունը առաջիկա պատերազմում։ Փաշիզմի աճումը, բուրժուական պետությունների Փաշիզացումը և կատալի պայքարը աճող հեղափոխական շարժման դեմ։

II Ինտերնացիոնալը վորպես իմպերիալիստական բուրժուազիայի կարևորագույն դենքը, առաջին հերթին ԽՍՀՄ-ի դեմ նոր պատերազմներ պատրաստելու դորձում։ Տրոցկիզմը՝ հակահեղափոխական բուրժուազիայի առաջավոր ջոկտն է։ Սոցիալ-ֆաշիստների դայիտնական դերը հեղափոխական շարժման դեմ մղվող

սյաջաբում: Սոցիալ-ֆաշիստների մասնակցութիւնը սպառազինման կատարելի մըցումին:

Ազգերի լիզան և նրա դերը վորպես դործիք նոր պատերազմ պատրաստելու համար: «Ուղղադաստրական» կոնֆերենցիաները և ղինաթափման կոնֆերենցիաները՝ շիրմա յեն, վոր ծածկում են նոր իմպերիալիստական պատերազմների պատրաստութիւնը: Այդ կոնֆերենցիաներում ղինաթափման մասին խորհրդային առաջարկութիւնների սարքոտածն ու ձախողումը: Այդ կոնֆերենցիաների, մասնավորապես ժընևում տեղի ունեցած վերջին կոնֆերենցիայի ոգտադործումը խորհրդային Միութիւն կողմից, իմպերիալիստներին մերկացնելու համար:

Միջազգային դրութիւն հատուկ սրումը 1932 թ.: Ճապոնիայի հարձակումը Չինաստանի վրա, վորպես իմպերիալիստական պատերազմների նոր շերտի սկիզբ: Ճապոնիայի պատերազմը Մանջուրիայում և Չինաստանում իր սուր ծայրով ուղղված է ԽՍՀՄ-ի դեմ: Ճապոնական և գերմանական դեսպանների վրա մահափորձ կատարելու փորձերը՝ պատերազմի պրովակացիա յե սպիտակ-գլարդիականների կողմից: Գորգուլովչինան:

«Ներկա մոմենտի առանձնահատկութիւնը կայանում է նրանում, վոր քանի գնում այնքան ավելի յե ջնջվում սահմանը խաղաղութիւն և պատերազմի միջև—սողալով մտնում են պատերազմի մեջ և պատերազմում են առանց բացահայտ կերպով պատերազմ հայտարարելու» (Մոլոտով): Ճապոնիայի պատերազմը Չինաստանում և Մանջուրիայում վորպես ցայտուն ապացույցն այդ դրութիւն:

III. ԽՍՀՄ-ի ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆ Ե (2 ժամ)

1. Մեր քաղաքականութիւնը խաղաղութիւն քաղաքականութիւնն է: Խաղաղութիւն մասին դեկրետը խորհրդային իշխանութիւն առաջին քայլն է, նրա ծառայութիւն հետո: Խորհրդային վառապարութիւն պայքարը խաղաղութիւն համար քաղաքացիական պատերազմի տարիներին: Խորհրդային պետութիւն պայքարը խաղութիւն համար քաղաքացիական պատերազմի վերջանալուց հետո, ԽՍՀՄ-ի ձգտումը խաղաղ հարաբերութիւններ սահմանել մոտակա հարեանների հետ:

ԽՍՀՄ-ի առաջարկութիւնը «խաղաղաստրական» կոնֆերենցիայում ղինաթափման մասին և այդ առաջարկութիւնների ձախողումը կապիտալիստների կողմից:

«Մեր քաղաքականութիւնը խաղաղութիւն և ուրիշ յերկրների հետ առեւտրական վապերն ամրացնելու քաղաքականութիւնն է»:

«Խաղաղութիւնն այդ քաղաքականութիւնը մենք տանելու յենք և այսուհետև բոլոր ուժերով, բոլոր միջոցներով: Վոչ մի թղաչափ ուրիշի հող չենք ուղղում, բայց և մեր հողից, վոչ մի վերջով մեր հողից չենք տալ վոչ վոքի» (Ստալին):

Վերջին տարիներին և ամիսների վառտերը, վորոնք հաստատում են րնի. Ստալինի այդ խոսքերը և ԽՍՀՄ-ի պայքարը խաղաղութիւն համար (մեր քաղաքականութիւնը Ճապոնիայի նկատմամբ, պայմանագրերի ստութիւնը ձապոնիայի աքեմոյան հարեանների հետ, չհարձակալութիւնն աքեմոյան հարեանների ժընևում): վելու մասին, մեր առաջարկութիւնները ժընևում):

ԽՍՀՄ-ի խաղաղության քաղաքականությունը՝ կապիտալիստների պատերազմական դիտավորությունները մերկացնելու գնը է, ԽՍՀՄ-ի պաշտպանելու գնը։

Իմպերիալիստների կողմից նշված ինտերվենցիայի նախկին պլանների փոխան պատճառները, հակասությունների աճումը հենց իրենց իմպերիալիստների միջև, հեղափոխական շարժման աճումը կապիտալիստական յերկրներում և Կոմինտերնի աշխատանքը, խաղաղության մեր քաղաքականությունը։ Իմպերիալիստների կողմից ԽՍՀՄ-ի դեմ ամեն ըստ պատերազմի սկսելու հնարավորությունը և Կարմիր բանակի ու ԽՍՀՄ-ի վողջ աշխատավորության ամենօրյա մարտական պատրաստության անհրաժեշտությունը։

2. Սոցիալաբարությունը և ԽՍՀՄ-ի պաշտպանությունը։ Խորհրդային Միության պաշտպանության և հաղթական սոցիալիստական շինարարության խնդիրների միասնությունը—«... պատերազմը կազանջի բոլոր պետութայնների տնտեսութայն հսկայական յարում։ Մենք պաշտպանվելու յենք վող միայն զինված բանակով, մենք միաժամանակ պատերազմելու յենք և՛ մեր արդյունաբերությամբ, և՛ մեր մեքենաներով, և՛ մեր լարորատորիաներով, և՛ ինտրիտտներով» (Վոլոչիով)։

Կապիտալիստների վործերը վնասելու Խորհրդային Միության պաշտպանութայնությունը։ ԽՍՀՄ-ի տնտեսական պաշարման կազմակերպումը կապիտալիստական յերկրների կողմից։ Վնասարարների դատավարութայնների դասերը։ Հակահեղափոխական վնասարարութայնը («Արդյունաբերական կուսակցութայն», «Աշխատավոր դյուղացիական կուսակցութայն», մեն-

չևիկներ) — իմպերիալիստների ադենտուրան։ Կուլակը համաշխարհային կապիտալիզմի հենարանն է։ Դասակարգայն թշնամու և նրա ադենտուրայի դեմ անհաղապարը, կուլակութայնը վորպես դասակարգ, համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա վերացնելու քաղաքականութայն անշղ կերպումը՝ անհրաժեշտ պայմաններ են ԽՍՀՄ-ի պաշտպանութայնութայն ամրապնդելու գործում։

Պաշտպանութայն տեխնիկա-տնտեսական բազան ԽՍՀՄ-ի ինդուստրացումն է։ Ժողովրդական տնտեսութայն կարեորագույն ճյուղերի նշանակութայնը յերկրի պաշտպանութայն համար։ մետաղ, տրանսպորտ, քիմիա, մատորաշինարարութայն, ալտու և տրակտորաշինարարութայն, ավիացիա, թեթև արդյունաբերութայն։ Մեր յերկրի ինդուստրացումը և Կարմիր բանակի տեխնիկական սարք ու կարգը։ Տեխնիկային տիրապետելու նշանարանը և պաշտպանութայն խնդիրները։ Գյուղատնտեսութայն տեխնիկական սարքավորումը և նրա նշանակութայնը յերկրի պաշտպանութայն համար։ Կոլտնտեսական գյուղացիութայնը հողագործութայն կենտրոնական դեմքը, դյուղում Խորհրդային իշխանութայն հիմնական ու գլխավոր հենարան դարձնելը, կուլակութայնը վորպես դասակարգ, համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա վերացնելու քաղաքականութայն հաջողութայնները և ԽՍՀՄ-ի պաշտպանութայն հաջողութայնները։ Նոր մարտիկ, բանվոր և կոլտնտեսական ԲԳԿԻ-ի շարքերում և Կարմիր բանակի դասակարգային համակցութայն ամրապնդումը։ Գործարանները, ՄՏԿ, խորհտնտեսութայններն ու

կոլտնտեսությունները—սրաշտպանության հիման բա-
ղաններն են։ Պաշը-Ավիաքիմի հերթական խնդիրները։

Կոլտնտերական մակարդակի բարձրացման դերը և
տեխնիկային տիրապետելը յերկրի պաշտպանունակու-
թյան ամրացման գործում։

Յերկրորդ հնգամյակը և յերկրի պաշտպանության
հարցերը։ «Առաջիկա տասը տարում հասնել ու անցնել
տռաջավոր կապիտալիստական յերկրներին տեխնիկո-
տնտեսական տեսակետից» նշանաբանի իրադործման դե-
րը մեր յերկրի պաշտպանունակության համար։ «Դան-
դաղեցնել տեմպերը՝ նշանակում է յետ մնալ, իսկ յե-
տամնացներին խփում են, բայց մենք չենք ուզում խժի-
ված լինել» (Ստալին)։

Ոպորտունիստները, վորոնք վորձում են անհաջո-
ղության մատնել սոցիալնարարության տեմպերը՝ ջուր
են լցնում ինտերվենտներ ջրաղացին։

IV. ԽՍՀՄ-ն ՅԵՎ ԽՈՇՈՐԱԳՈՒՅՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱ- ԿԱՆ ՅԵՐԿՐՆԵՐԸ (4 ժամ)

1. ԽՍՀՄ-ն և ԱՄՆ-ն (Ամերիկայի Միացյալ Նա-
հանգները)։ ԱՄՆ-ն խոշորագույն և հզորագույն պե-
տությունն է կապիտալիստական աշխարհում։ ԱՄՆ-ի
իմպերիալիստական հզորության ուժեղացման պատ-
ճառները պատերազմի վերջում։ ԱՄՆ-ն յեվրոպական
յերկրների գլխավոր վարկատուն և։

Հարաբերությունների սրումը ԱՄՆ-ի և յեվրոպա-
կան կապիտալիստական յերկրների միջև։ ԱՄՆ-ի իմպե-
րիալիստական հզորությունն ուժեղանալուց հետո։ Հա-
կասությունները ԱՄՆ-ի և Անդլիայի միջև։ Այդ հա-
կասությունների պատճառը՝ համաշխարհային դերիչ-

խանության համար մղվող պայքարն է։ Հակասություն-
ները Ամերիկայի և Ճապոնիայի միջև ազդեցության հա-
մար իրադաղ ովկյանոսում։

Համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամը և
ԱՄՆ-ն։ «Ճգնաժամն ամենից ուժեղ հարվածեց կապի-
տալի գլխավոր յերկրին, նրա միջնաբերդին, ԱՄՆ-ին,
վորն իր ձեռքումն է կենտրոնացրել աշխարհի բոլոր
յերկրների վողջ արտադրության և սպառման կեսից
յերկրների վողջ արտադրության և սպառման կեսից
կումը, գործադրկության, աղքատության մասսայական
աճումը, բոլոր հակասությունների խիստ սրումը ԱՄՆ-ի
և Յեվրոպայի կապիտալիստական յերկրների միջև։
Այդ մասին վկայող փաստերը (Ճապոնիայի պատերազ-
մը Մանջուրիայում և Չինաստանում, ԱՄՆ առաջար-
կած ռեպարացիոն պլանները և այլն)։

ԱՄՆ-ն և ԽՍՀՄ-ն։ ԱՄՆ-ի ակտիվ մասնակցու-
թյունն ինտերվենցիայում ԽՍՀՄ-ի դեմ (Արխանգելսկ,
Հեռավոր Արևելք, աջակցություն սպիտակ գվարդիա-
կաններին և այլն)։ ԱՄՆ-ի կառավարության չցանկա-
նալը ճանաչել ԽՍՀՄ-ին։ Յերկու տենդենցիաների պայ-
քարը ԽՍՀՄ-ի նկատմամբ․ խաղաղ հարաբերություն-
ների և առևտրի տենդենցներ և պատերազմի ու ին-
տերվենցիայի տենդենցիաներ։ ԱՄՆ-ի բանակն ու նա-
վատորմը։

2. ԽՍՀՄ-ն և ԱՅԳԻԽԱՆ։ Անգլիան ամենահին կապի-
տալիստական յերկիրն է, վորը շահագործում է միլիո-
նավոր զաղութային ստրուկների և վորը մինչև պատե-
տերազմը գերիշխող յերկիրն էր կապիտալիստական աշ-
խարհում։ Անգլիայի և Գերմանիայի միջև համաշխար-
հային տիրապետության համար մղվող պայքարը 1914-

1918 թ. պատերազմի պատճառն եր: Անգլիայի տեսա-
կարար կշռի անկումն իմպերիալիստական պատերազմից
հետո և անգլո-ամերիկյան հակասությունները սրումը
դեկավար դերի համար կապիտալիստական աշխարհում:
Հակասությունները Անգլիայի և Ֆրանսիայի միջև ա-
ռաջատար դերի համար Ֆելրոպայում:

Յ. ԽԱՆՍԻ-Ե Ա Ֆրանսիայի։ Ֆրանսիայի ամենահին
ճողակաւն և միլիտարիստական յերկիրն ե աշխարհի բո-
լոր նվաճողական և միլիտարիստական յերկրներէց։
Պատերազմից և Գերմանիային կողոպտելուց հետո
Ֆրանսիայի խոշոր ագլոյումարեքոթյամբ և զարգացած
գյուղատնտեսությամբ Յեւրոպայի ամենահարուստ
յերկիրը դառնալը։ Ֆրանսիայի կողմից վերստայան սահ-
մանների ռազմաքաղաքական ապահովումը, պատերազ-
մական համաձայնություններ Լեհաստանի, Ռումինիա-
յի, Չեխո-Սլովակիայի հետ և այլն։ Հակառությունները
Ֆրանսիայի և Անգլիայի միջև, Ֆրանսիայի և Իտալիա-
յի միջև։ Ֆրանսիայի գլխավոր դերը Ադգերի լիգայում։

1918—

Ֆրանսիան և ԽՍՀՄ-ն: Ֆրանսիայի դեբը 1918—1921 թ.թ. քաղաքացիական պատերազմում և ինտերվենցիայի պատրաստելու գործում (աջակցություն սպիտակ զվարդեիականներին, Ղորքերի ուղարկումը դեպի խորհրդային տերիտորիա, ոգնություն սպիտակ լեհաստանին և այլն): Ֆրանսիան, նոր պատերազմի և ինտերվենցիայի կազմակերպիչն է ԽՍՀՄ-ի դեմ: Ֆրանսիայի կողմից ԽՍՀՄ-ի տնտեսական պաշարման կազմակերպումը, «Արգելուսակցության» վնասարարներին և կազմակերպելն ու աջակցելը, Ֆրանսիայի կողմից հակախորհրդային կամպանիաների կազմակերպումը (մասնավորապես Գորգուլուի դատավարությունը): Ֆրանսիան սպիտակ զվարդեիական կազմակերպությունների կենտրոն: Ֆրանսիական ռազմական արդյունաբերությունը հանում էր տնտեսական ճգնաժամի ֆոնի թյան աճումն ընդհանուր տնտեսական ճգնաժամի ֆոնի վրա և ռազմական արդյունաբերողների չահագորգովածությունը նոր պատերազմում: Ֆրանսիայի աջակցությունը Ճապոնիային նրա հակախորհրդային քաղաքա-

կանոնության մեջ: Ֆրանկո-ճապոնական հակախորհրդային համաձայնությունը: Ֆրանսիայի բանակը:

4. ԽՍՀՄ-ն և Ճապոնիան: Ճապոնիան յերիտասարդ իմպերիալիստական պետություն է Հեռավոր Արևելքում: Ճապոնիայի տնտեսությունը և համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամի սուր ազդեցությունը նրա վրա: Ճապոնիայի իմպերիալիստական քաղաքականությունը: Ճապոնիայի մրցությունը Ամերիկայի հետ և այդ յերկրների պայքարը Խաղաղ ուղիյանոսում գերիշխելու համար: Տնտեսական ճգնաժամը Ճապոնիայում և ճապոնական բուրժուազիայի իմպերիալիստական հափշտակողական ձգտումների աճումը: Մանջուրիայի բռնի զբաղումը Ճապոնիայի կողմից: Ճապոնիայի հափշտակողական նպատակները Մանջուրիայում: Ձի-նաստանի և Մանջուրիայի աշխատավորության պայքարը ճապոնական իմպերիալիզմի դեմ (պարտիզանություն, ապստամբական շարժում և այլն): Ճապոնիան վորպես համաշխարհային իմպերիալիզմի ջոկատ, վորը պայքարում է Ձինաստանի հարածուն հեղափոխական շարժման դեմ:

Ճապոնիան և ԽՍՀՄ-ն: Ճապոնիան ինտերվենցիայի ակտիվ կազմակերպիչը Հեռավոր Արևելքում քաղաքայինական պատերազմի տարիներին: Ճապոնիայի իմպերիալիստական քաղաքականությունը ԽՍՀՄ-ի նկատմամբ և ինտերվենցիայի պատրաստությունը նրա կողմից Հեռավոր Արևելքում: ԽՍՀՄ-ի նկատմամբ Ճապոնիայի իմպերիալիստական պլանները, «Ճապոնիան մինչև Ուրալ»: Պատերազմը և Ճապոնիայի իմպերիալիստական քաղաքականությունը Ձինաստանում իր սուր ծայրով ուղղված է ԽՍՀՄ-ի դեմ: Ճապոնիան հակախոր-

հրդային ճակատը գլխավորող: Ճապոնիայի բանակն ու նավատորմը:

5. ԽՍՀՄ-ն և Գերմանիան: Գերմանիան մինչ պատերազմը խոշորագույն և հզորագույն կապիտալիստական յերկիր: Պատերազմից հետո Գերմանիան՝ պարտված յերկիր: Հաղթող-յերկրների կողմերից պատերազմական հարկի դուրս քաշումը Գերմանիայից, նրա տերիտորիայի մասերը նրանից անջատելը, պոկելը, (կարևորագույն արդյունաբերական հումույթային շրջանները), Գերմանիային իր գաղութներից զրկելը և նրա սպառազինման սահմանափակումը:

Գերմանիայի և ԽՍՀՄ-ի փոխհարաբերությունը: Ռապալայան պայմանագիրը և առևտրական հարաբերության սահմանումը ԽՍՀՄ-ի և Գերմանիայի միջև:

Գերմանիայի տնտեսական ճգնաժամը: Հակասություններ Գերմանիայի և Լեհաստանի միջև: Անգլիայի և Ֆրանսիայի պայքարը Գերմանիային հակախորհրդային բլոկի մեջ ներգրավելու համար. գերմանական բուրժուազիայի ֆաշիստական քաղաքականությունը:

V. ԽՍՀՄ-ն ՅԵՎ ՍԱՀՄԱՆԱԿԻՑ ՅԵՐԿՐՆԵՐԸ (4 ժամ)

Իմպերիալիստների ֆինանսական և ռազմական անջակցությունը սահմանակից պետություններին, վորպես անջրպետի, վորը ԽՍՀՄ-ն բաժանում է Արևմուտքի բռնիորդ գասակարգից և աշխատավորությունից, և իմպերիալիստների ստաջավոր ջոկատի, վորը պատրաստվում է հակախորհրդային պատերազմի:

1. Ձիսո-Սլովակիա, Շվեցիա, Հարավսլավիա: Սահմանակից պետությունների ռազմական թիկունքն ու զինանոցը: Այդ յերկրների ռազմական ար-

դյունաբերութիւնը և նրա կապը խոշորագույն կապիտալիստական պետութիւնների ռազմական արդյունաբերութիւն հետ:

2. Լեհաստան: Լեհաստանը վերստին իմպերիալիզմի գլխավոր գործակալն արեւմտյան սահմանակից պետութիւնների հակախորհրդային ճակատ ստեղծելու գործում: Լեհական պետութիւն Փաշիստական-բնույթը, ղինվորական վոհմակի տիրապետութիւնը: Տնտեսական ճգնաժամի բնութագիրը Լեհաստանում: Ռազմական արդյունաբերութիւն զարգացումը, արդյունաբերութիւն հին ճյուղերի անկումը, ագրարային ճգնաժամը, Փյոդալական մնացորդները, ռազմական ծախսերի չտեսնված աճում, սպառման արտաքին շուկաների բացակայութիւն, կապիտալների պակասութիւն: Գործադրկութիւն, աշխատավոր դյուղացիութիւն քաղց ու աղքատացում Լեհաստանում: Հեղափոխական շարժման աճումը քաղաքում և գյուղում: Աղգային փոքրամասնութիւնների ճնշումը Լեհաստանում և աղգային-աղատագրական շարժումը Արեւմտյան Ուկրայինայում և Բելոռուսիայում: Լեհական իմպերիալիզմի ռազմական քաղաքականութիւնը, հակասութիւնները Լեհաստանի և Գերմանիայի, Լեհաստանի և Լիտվայի միջև: ԽՍՀՄ-ի դեմ պատերազմելու ուժեղ պատրաստութիւնները Լեհական բուրժուազիայի կողմից: Լեհաստանի իմպերիալիստական պլանները: Սպառազինված ուժերը և ռազմաֆաշիստական կազմակերպութիւնները: Լեհական բանակը: Նրա դասակարգային բնույթը: Նրա թիւն ու սպառազինութիւնը: Զինվորների ուսուցումը և քաղաքական դաստիարակութիւնը (մշակումը): Լեհաստանի ֆաշիստական կազմակերպութիւնները և

նրանց դերը Լեհաստանի պատերազմի պատրաստվելու գործում: Պաշարողականութիւն:

3. Ռումինիա: Ընդհանուր բնութագիրը: Ռումինական բուրժուազիայի քաղաքական ձգտումները: Բեսարաբիայի բռնի գրավումը և ճնշումը Ռումինիայի կողմից: Ագրարային ճգնաժամը Ռումինիայում, աշխատավորութիւն և դյուղացիութիւն քաղցն ու աղքատացումը: Աղգային հարցը Ռումինիայում: Ֆրանսիայի Անգլիայի և Իտալիայի աղղեցութիւնը Ռումինիայի եկոնոմիկայի և քաղաքականութիւն վրա: Հեղափոխական շարժման աճումը Ռումինիայում: Ռումինական պետութիւն ուժեղ ֆաշիզացումը: Ռումինիայի պատերազմի պատրաստութիւնը ԽՍՀՄ-ի դեմ: Ռումինական բանակը, նրա դասակարգային ելութիւնը և ընդհանուր բնութագիրը:

4. Մերձքալթյան պետութիւններ: Համառոտ տեսլակութիւններ Ֆինլանդիայի, Եստոնիայի, Լատվիայի մասին: Այդ յերկրների պետական ինքնուրույնութիւնը Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնից հետո: Այդ յերկրների բուրժուազիայի պայքարը հեղափոխական շարժման դեմ: Անգլիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի և Լեհաստանի աղղեցութիւնը Մերձքալթյան պետութիւնների քաղաքականութիւն վրա, վրոն ուղղված և ԽՍՀՄ-ի դեմ: Այդ յերկրների վրա հեգեմոնիա ունենալու Լեհաստանի ձգտումը: Ֆրանսիայի և Անգլիայի դերը Մերձքալթյան յերկրում ԽՍՀՄ-ի դեմ պատերազմի քաղա պատրաստելու գործում: Մերձքալթյան պետութիւնների բանակների բնութագրումը:

Բ) ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ի՞նչու կապիտալիզմի պայմաններում անխուսափելի յեն պատերազմները և ի՞նչի համար և ո՞ւմ մեջև են տարվում նրանք:
2. Ի՞նչպես պետք է վերաբերվի պրոլետարիատն այդ պատերազմներին, ըստ այդ պատերազմների նպատակների:
3. Համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամն ի՞նչպես և ի՞նչու յե սրում հակասությունները իմպերիալիստներին լազերում:
4. Ի՞նչու համաշխարհային ճգնաժամը, ԽՍՀՄ-ի սոցիալիստական շինարարության հաջողությունները և հեղափոխական շարժման աճումը սրում է կապիտալիստական աշխարհի թշնամությունը դեպի ԽՍՀՄ-ն:
5. Վո՞րն է մեր արտաքին քաղաքականությունը և վորը իմպերիալիստների արտաքին քաղաքականությունը:
6. Վո՞ր փաստերն են վկայում ԽՍՀՄ-ի խաղաղապիրական քաղաքականության անշեղ կիրառման մասին:
7. Վո՞ր փաստերն են վկայում ԽՍՀՄ-ի դեմ իմպերիալիստական նոր պատերազմ և ինտերվենցիա պատրաստելու մասին:
8. Վո՞րն է ՄԻ Ինտերնացիոնալի և հակահեղափոխական տրոցկիստների դերը ԽՍՀՄ-ի դեմ պատերազմ պատրաստելու գործում:
9. Ի՞նչ նպատակի համար իմպերիալիստները ստեղծեցին Ազգերի լիգան և ի՞նչու համար են դումարում գլխաթափման կոնֆերենցիաները:
10. Վո՞րն է սահմանակից կապիտալիստական յեր-

կրները դերը ԽՍՀՄ-ի դեմ պատերազմ և ինտերվենցիա պատրաստելու գործում:

11. Վո՞րոնք են իմպերիալիստների նախկին պլանների անհաջողության պատճառները ԽՍՀՄ-ի դեմ ինտերվենցիա կազմակերպելու գործում:
12. Ի՞նչ նշանակութուն ունի սոցշինարարությունը ԽՍՀՄ-ի պաշտպանության համար:

Գ) ԹԵՄԱՆ ՄՇԱԿԵԼՈՒՑ ՀԵՏՈ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱ-ԿԱՅԻՆԸ, ԲԱՅԻ ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՑԵՐԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼՈՒՑ, ՊԵՏՔ Ե՝

- 1) Քարտեզի վրա ցույց տա խոշորագույն կապիտալիստական յերկրները, պատմի այդ յերկրներից յուրաքանչյուրի դերը կապիտալիստական աշխարհում, ԽՍՀՄ-ի հետ նրանց փոխհարաբերությունները և այդ յերկրների բանակների մասին:
- 2) Քարտեզի վրա ցույց տա ԽՍՀՄ-ի սահմանները, բոլոր սահմանակից կապիտալիստական յերկրները, տա այդ յերկրներից յուրաքանչյուրի մասին համառոտ տեղեկություններ, ԽՍՀՄ-ի դեմ նոր պատերազմ և ինտերվենցիա պատրաստելու գործում նրա ունեցած դերը և այդ յերկրների բանակների մասին:

Դ) ԹԵՄԱՆ ՄՇԱԿԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԸ ՊԵՏՔ Ե՝

- 1) տա գրավոր պատասխաններ 1, 3, 8, 9, 10 և 11 կոնտրոլ հարցերին:
- 2) տետրում գրի առնել՝
 - ա) Ընկ. Ստալինի ճառի քաղվածքը մեր խաղաղապիրական քաղաքականության մասին, վորը բերված է այս թեմայի Մ հատվածի 1 կետում:

3) տեւորում նկարել ամենահասարակ դիագրամներ կապիտալիստների կողմից ԽՍՀՄ-ի դեմ պատրեւաբան պատրաստելու մասին (կապիտալիստական յերկրների սպառազինումը, ֆաշիստական կազմակերպութիւններ ի աճումը և այլն)։

4) (լրացուցիչ) լրացնել ձեռնարկին կցված ուրվանկարային քարտեզը։

VI. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՇԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ՅԵՎ ԿՍԻՆՏԵՐՆԸ (6-8 ԺԱՍ)

Ա) ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

I. ԿՈՄԻՆՏԵՐՆԸ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒ-
ԹՅԱՆ ՇՏԱՐՆ Ե (2 Ժամ)

ԽՍՀՄ-ն միակ յերկիրն է աշխարհում, վորտեղ տապալված է կապիտալիզմի իշխանութիւնը։ Ամբողջ կապիտալիստական աշխարհում կատաղի պայքար է դնում բանվոր դասակարգի և բուրժուազիայի միջև։ Բանվոր դասակարգի բուրժուազիայի դեմ մղած պայքարի համաշխարհային բնույթը։ «Կապիտալը՝ միջազգային ուժ է։ Նրան հաղթելու համար հարկավոր է բանվորների միջազգային միութիւնը, նրանց միջազգային յեղբայրութիւնը» (Լենին)։

Պրոլետարիատի դաշնակիցները կապիտալիստների լծից ազատագրվելու համար մղվող պայքարում. աշխատավոր գյուղացիութիւնը և գաղութների ճնշված ազգերը, վորոնք կրկնակի ճնշում են կրում—իմպերիալիստներին և իրենց տնտեսական բուրժուազիային և կալվածատերերին։

Կապիտալիզմը չի կարող ինքն իրան կործանվել։ Նա պետք է վոշնչացվի բանվոր դասակարգի բուրժուազիայի դեմ մղած հեղափոխական պայքարում։ Չի կարելի հաղթել կապիտալիզմին առանց ամբողջութեամբ առկաթիւն, վորը ղեկավարելու յե բանվոր-շտարի առկաթիւն, վորը ղեկավարհային հեղափոխութիւն քարը։ Կոմինտերնը՝ համաշխարհային հեղափոխութիւն շտարն է, պրոլետարիատի և վորջ աշխատավորութիւն առաջնորդը կապիտալի դեմ մղվող հեղափոխական պայքարում։ «Կոմունիստական ինտերնացիոնալ—բանվորների միջազգային ընկերութիւնը—իրենց ներկայացնում է առանձին յերկրների կոմունիստական կուսակցութիւնների միութիւնը, համաշխարհային միաց-սակցութիւնների միութիւնը, համաշխարհային շանդիսանա-յալ կոմունիստական կուսակցութիւնը։ Հանդիսանա-լով համաշխարհային հեղափոխական շարժման առաջ-նորդն ու կազմակերպիչը, կոմունիզմի սկզբունքների և նպատակների կրողը։ Կոմունիստական ինտերնացիոնա-լը պայքարում է բանվոր դասակարգի և չքավոր գյու-ղացիութիւն լայն խավերին զբաղելու համար, պրոլե-տարիատի համաշխարհային դիկտատուրա սահմանելու համար, սոցիալիստական խորհրդային հանրապետու-թիւնների համաշխարհային միութիւն ստեղծելու հա-մար, դասակարգերն իսպառ վոշնչացնելու և սոցիա-լիզմը՝ կոմունիստական իրավակարգի այդ առաջին աստիճանն իրագործելու համար» (Կոմինտերնի կանո-նադրութիւնը)։

Կոմինտերնը՝ բանվորների առաջին միջազգային միութիւն գործի միակ շարունակողն է, 1 ինտերնացիո-նալի, վորը ստեղծված է 1864 թվին պրոլետարիատի մե-ծագույն ուսուցիչ Կարլ Մարքսի կողմից։ Ժամանակա-

կից II Ինտերնացիոնալը՝ բանվոր դասակարգի գործի դավաճանների, սոցիալ-ֆաշիստների, կապիտալիզմի գործակալների միությունն է:

Լենինը Կոմունիստական Ինտերնացիոնալի առաջնորդն ու հիմնադիրը: Կոմունիստական Ինտերնացիոնալի հիմնումը 1919 թ.: Կոմինտերնի աղբյուցություն հրայական աճումն ամբողջ աշխարհի բանվոր դասակարգի և աշխատավորության վրա ներկա ժամանակաշրջանում:

Յերիտասարդության Կոմունիստական Ինտերնացիոնալը, ԿԻՄ-ի խնդիրներն են՝ կոմունիզմի կողմը գրավել բանվոր յերիտասարդության մասսաներին:

Կարմիր Պրոֆինտերնը—հեղափոխական պրոֆ-կադակերպությունների միջազգային միությունը—Կոմինտերնի ոգնականն է բանվորական մասսաներին գրավելու գործում:

Համ Կ(բ)Կ-ն Կոմինտերնի առաջավոր ղեկավար ջոկատն է: Համ Կ(բ)Կ-ի դերը համաշխարհային հեղափոխական շարժումը ղեկավարելու գործում: Ընկ. Ստալինը համաշխարհային պրոլետարիատի առաջնորդը, Կոմինտերնի առաջնորդը:

Լենինյան միասնությունը, յերկաթե կարգապահությունը՝ կոմկուսակցության ամբողջաժողովրդական է: Անհաշտ պայքարը յերկու ճակատում. աջ ոպորտուն-էիզմի դեմ, վորպես գլխավոր վտանգը ժամանակակից շրջանում և «ձախ» ոպորտունիզմի և հաշտվողականության դեմ—Կոմինտերնի մարտունակության և ճիշտ հեղափոխական գծի հիմքն է:

II. ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ՅԵՎ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՀԵ-ՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՊԱՅԲԱՐԸ ԲՈՒՐԺՈՒԱԶԻԱՅԻ ԴԵՄ

(2 ժամ)

Համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամը և նրա հետևանքներն աշխատավորության համար (որինակներով) գործազրկության մասսայական աճումը: Բանվորների նյութական դրություն խիստ վատացումը, (աշխատավարձի իջեցումը, ապահագրության կրճատումը և այլն): Միլիոնավոր աշխատավոր գյուղացիների քայքայումը կապիտալի յերկրներում և գաղութներում: Աղքատության և քաղցի չտեսնված աճումը կապիտալի և գաղութային յերկրներում (ժամանակակից որինակներով):

Ժողովրդական լայն մասսաների աճող դեգրեզացիոնը և սոցիալիզմի հաջողությունները ԽՍՀՄ-ում աճեցնում են հեղափոխական վերելքը բանվորների և աշխատավորների մեջ: Այն փաստերը, վորոնք ցույց են տալիս հեղափոխական շարժման հզոր աճումը մի շարք կապիտալիստական յերկրներում և գաղութներում (Գերմանիա, Լեհաստան, Իսպանիա, Չինաստան, Հնչկաստան և այլն):

Բուրժուազիայի պայքարն աճող հեղափոխական շարժման դեմ: Ֆաշիզմի և սոցիալ-ֆաշիզմի դերն աղքատացում: Ֆաշիզմն ու սոցիալ-ֆաշիզմը Գերմանիայում, Լեհաստանում և ուրիշ յերկրներում (բոլորը ժամանակակից որինակներով):

Բուրժուազիան ճգնաժամից դուրս գալու յելք է փնտրում հետագա ֆաշիզացման և բանվոր դասակարգին ճնշելու մեջ ներքին քաղաքականության բնադու-

վառում, իմպերիալիստական նոր պատերազմի և ինտերվենցիայի մեջ, առաջին հերթին իՍՆՄ-ի դեմ, արտաքին քաղաքականության բնագավառում, սլովենաարիատը պայքարելով կապիտալիստական չահալործման և պատերազմական վտանգի դեմ, յեւթ փնտրում ե հեղափոխության մեջ: Կապիտալիզմի ստաբիլիզացիայի վերջը և հեղափոխական վճռական մարտերի մոտեցումը:

Կոմունիստները գլխավորող բանվոր դասակարգին, վորը պայքարում ե կապիտալիզմին տապալելու և պետական իշխանությունը գրավելու համար: Կոմունիստները կանգնած աշխատավորների և գաղութների ճնշվածների պայքարի գլուխ (որինակներով):

«Բոլոր կոմունիստական կուսակցությունների առաջ այժմ կանգնած գլխավոր խնդիրն ե իր կողմը դրավել բանվոր դասակարգի մեծամասնությանը, վորպես անհրաժեշտ պայման բուրժուազիային հաղթելու և բանվոր դասակարգին պրոլետարիատի դիկտատուրայի համար վճռական մարտերի պատրաստելու համար» (ԿիԳԿ-ի XI սլենում):

«Կապիտալիստական ստաբիլիզացիայի վախճանը, մի շարք կապիտալիստական յերկրներում հեղափոխական ճգնաժամի նախադրյալների արագ աճումը և վորջ միջադեպին նոր պայմաններն իր ամբողջ սրությամբ դնում են կոմունիստական կուսակցությունների ներկա ժամանակաշրջանի հիմնական խնդիրների կատարման հարցը. բանվոր դասակարգին և չահալործվող մասսաներին տնտեսական և քաղաքական պայքարի ընթացքում պատրաստել իշխանության, պրոլետարիատի դիկտատուրայի համար ապրվող գալիք մարտերին:

Իկթմ Կոմինտերնի և բոլոր կապիտալիստական յերկրներում նրա սեկցիաների ընդհանուր խնդրն ե կոնկրետ պայքարը 1) կապիտալի հարձակման դեմ, 2) ֆաշիզմի և ռեակցիայի դեմ, 3) մոտեցող իմպերիալիստական պատերազմի և ինտերզիային Միության դեմ կազմակերպող ինտերվենցիայի դեմ» (ԿիԳԿ-ի XII սլենումը):

III. ԿՈՄԻՆՏԵՐՆԻ ՊԱՅԳՄԱՐԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎՏԱՆ

ԳԻ ԴԵՄ (2 ժամ)

«ԻՍՆՄ-ն համաշխարհային պրոլետարիատի հարվածային բրիգադն ե: ԻՍՆՄ-ն համաշխարհային պրոլետարիատի սոցիալիստական հայրենիքն ե: ԻՍՆՄ-ի բանվոր դասակարգը համաշխարհային բանվոր դասակարգի մի մասն ե: Մենք հաղթեցինք վորջ միայն իՍՆՄ-ի բանվոր դասակարգի ջանքերով, այլև չնորհիվ համաշխարհային բանվոր դասակարգի ոժանդակության: Մենք մի գործ ենք անում, վորը հաջողության դեպքում չուու կտա ամբողջ աշխարհը և կաղատի վորջ բանվոր դասակարգին» (Ստալին): Սոցիալիստական շինարարության հաջողությունները իՍՆՄ-ում համաշխարհային հեղափոխության հաջողություններն են: XVII կուսկոնֆերենցիայի վորոշման համաշխարհային պատմական նշանակությունը յերկրորդ հեղափոխում անդատակարգ սոցիալիստական իրավակարգ կառուցելու մասին:

Կոմինտերնի պայքարը իՍՆՄ-ի դեմ պատերազմի վտանգի դեմ: «ԻՍՆՄ-ի դեմ պատերազմական ինտերվենցիայի վտանգը, անմիջական վտանգ ե դառել համաշխարհային ամբողջ պրոլետարիատի համար» (ԿիԳԿ-ի XI սլենումը):

Կոմիտեներն աշխատանքը բանվորական և աշխատավորական մասսաների մեջ. դործադուլային պայքարը սպառազինման և պատերազմի պատրաստության դեմ. իմպերիալիստական պետութիւնների կողմից պատերազմական ինտերվենցիայի պատրաստության մերկացումը, կամպանիաների անցկացումը և մասսաների մորիլիզացիան իՍՆՄ-ն և խորհրդային Չինաստանը պաշտպանելու համար. աշխատանքը կանանց մեջ, յերիտասարդության մեջ, կոմունիստական մամուլը և այլն:

Հակապատերազմական կոնգրեսը:

Պայքարը Ֆաշիզմի դեմ և սոցիալ-ֆաշիզմի ու հակահեղափոխական յորոցիկզմի մերկացումը կոմկուսակցութիւնների կողմից, վորպես իմպերիալիստական բուրժուազիայի աղետուրա և պատերազմական ինտերվենցիայի պատրաստութիւն իՍՆՄ-ի դեմ:

Կոմունիստների աշխատանքը կապիտալիստական բանակներում: Ընկ. Լենինի ցուցմունքներն այս մասին, «Կոմունիստական զաղափարների տարածման պարտականութիւնը ներփակում է իր մեջ համառ սիստեմատիկ պրոպագանդայի հատուկ անհրաժեշտութիւնը դորքերի մեջ: Այդպիսի աշխատանքից հրաժարվելը համարադուր կլիներ հեղափոխական պարտքին դաժաճանելուն և անհամարողելի III Ինտերնացիոնալին պատկանելու հետ»: Կապիտալի բանակներում հեղափոխական շարժման փաստերը:

ԿիԳԿ-ի XI պլենումի վորոշումները պատերազմի վտանգի դեմ պայքարի մասին, վորը կոչ է անում ամբողջ աշխարհի բոլոր կոմունիստներին, բոլոր բան-

վորներին և աշխատավորներին պայքարել պատերազմի վտանգի դեմ, պայքարել պատերազմի վտանգի սպառնալիքի դեմ իՍՆՄ-ում հետևյալ նշանաբանի տակ. «պատերազմը իՍՆՄ-ի աշխատավորության դեմ, վերածենք պատերազմի մեր սեփական բուրժուազիայի դեմ»: ԿիԳԿ-ի XII պլենումի վորոշումները.

«ԿիԳԿ-ի XII պլենումը բոլոր կոմկուսակցութիւնների կարևորագույն խնդիրն է համարում բանվորների, ղյուղացիների և վորջ աշխատավորության պայքարի կաղմակերպումն ու գլխավորումը պաշտպանելու համար Չինաստանն ու չինական հեղափոխութիւնը, պաշտպանելու համար բոլոր յերկրների բանվորների հայրենիքը—իՍՆՄ-ն—ընդդեմ մոտեցող պատերազմական ինտերվենցիայի, պաշտպանելու համար կապիտալիստական յերկրների աշխատավորներին իմպերիալիստական նոր պատերազմից»: (ԿիԳԿ-ի XII պլենում):

Բ) ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ի՞նչու կապիտալի դեմ պայքարի համար հարկավոր է «բանվորների միջազգային միութիւնը, նրանց միջազգային յեղբայրութիւնը»:

2. Բանվոր դասակարգն ի՞նչ դաշնակիցներ ունի կապիտալիզմի դեմ մզվող պայքարում:

3. Վ՛որն է Կոմունիստական Ինտերնացիոնալի դերը բուրժուազիայի դեմ բանվոր դասակարգի մղած պայքարում:

4. Վ՛որն է ԿիՄ-ի և Կարմիր Պրոֆինտերնի դերը:

5. Վ՛որ փաստերն են խոսում վերջին տարիներէ հեղափոխական վերելքի աճման մասին:

6. Ինչո՞ւմն է փնտրում ճղնաժամից դուրս գալու յեղը բուրժուակիան և ինչո՞ւմ բանվոր դասակարգը:

7. Վո՞րն է Փաշիզմի դերը բանվոր դասակարգի դեմ բուրժուակիայի մղած պայքարում:

8. Ո՞վքեր են սոցիալ-Փաշիզմները և վո՞րն է նրանց դերը հեղափոխական շարժման դեմ մղած պայքարում:

9. Կոմիւնտերնի կողմից ի՞նչ գլխավոր խնդիր է դրված բուրժուակիական կոմկուսակցությունների առաջ:

10. Ի՞նչու ԽՍՀՄ-ին մենք անվանում ենք հարվածային բրիգադ, համաշխարհային պրոլետարիատի սոցիալիստական հայրենիք:

11. Ի՞նչու ԽՍՀՄ-ի դեմ պատերազմի ինտերվենցիայի վտանգն այժմ դառել է անմիջական վտանգ ամբողջ համաշխարհային պրոլետարիատի համար:

12. Կապիտալիստական յերկրներում կոմունիստներն ինչպե՞ս են պայքարում պատերազմի և պատերազմի վտանգի դեմ:

13. Վո՞ր փաստերն են խոսում հեղափոխական խմորումների աճման մասին կապիտալի բանականներում և վո՞րոնք են կոմկուսակցությունների խնդիրները կապիտալիստական բանականներում տարվող աշխատանքների նկատմամբ:

Գ) ԲԱՅԻ ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՅԵՐԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼՈՒՅ, ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԸ ՊԵՏՔ Ե ԿԱՐՈՂԱՆԱ

1) Քարտեզի վրա ցույց տալ այն յերկրները, վորտեղ այժմ տեղի յեն ունենում հեղափոխական մարտերը:

2) Համառոտակի պատմել այդ յերկրների հեղափոխական շարժումների և կոմկուսակցությունների աշխատանքների մասին:

Դ) ԹԵՄԱՆ ՄՇԱԿԵԼՈՒ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԸ ՊԵՏՔ Ե՝

1) Գրի առնի 2, 3, 6 և 10 կոնտրոլ հարցերի պատասխանները:

2) Գրի առնի, ա) Լենինի խոսքերը բանվոր դասակարգի միջազգային բնույթի և պայքարի մասին, բ) քաղվածքը Կոմիւնտերնի կանոնադրությունից (հատված I), գ) քաղվածք ընկ. Ստալինի ճառից ԽՍՀՄ-ի միջազգային դերի մասին (հատված III), դ) ընկ. Լենինի խոսքերը կապիտալիստական բանականներում տարվող աշխատանքների մասին (հատված III):

3) Գրի առնել հիմնական տեղեկություններ կոմունիստական կուսակցությունների մասին կապիտալիստական յերկրներում:

VII. ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱ ԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԱՐՏԻ ՊԱՐԱԳԱՅՈՒՄ (6 ԺԱՍ)

Ա) ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Ապագա պատերազմի առանձնահատկությունները: Ամեն մի պատերազմ ԽՍՀՄ-ի դեմ, կրկնապատիկ ժամկերիապատական, հակահեղափոխական պատերազմ է: Այն պատերազմի հեղափոխական-դասակարգային բնույթը, վորը ԽՍՀՄ-ն տանելու յե նրա վրա հարձակվելու դեպքում:

Ապագա պատերազմում վողջ ժողովրդական տնտե-
սության և մասսայական բանակների մասնակից լինելը:
Ապագա պատերազմի ճակատն ու թիկունքը:

Բանակների տեխնիկական միջոցներով հագեցված
լինելը: Ապագա բանակների կրակային հզորությունը:
Ավիացիայի (մանավանդ ծանր), տանկերի, մատորաց-
ված զորամասերի դերն ու նշանակությունը և ռադիո-
կան նոր տեխնիկայի ազդեցությունը ժամանակակից
մարտերի բնույթի վրա: Ժամանակակից մարտը, վո-
պես ընդհանուր զորական մարտ: Զորքի բոլոր տեսակ-
ների ճիշտ փոխադրեցությունը վճռական նշանակությու-
նը մարտում: Խմբական մարտավարությունը ելույթյունն
ու նշանակությունը: Կոլեկտիվ զենքի նշանակությունը
և ուժը և առանձին մարտիկի դերը:

Մեր խնդիրները յերկրի պաշտպանությունը և
ԲԳԿԻ-ի պաշտպանունակությունն ամրացնելու գոր-
ծում: «Մենք պետք է դործն այնպես սարքենք, վո-
պեսդի առաջիկա պատերազմում հաղթենք» քիչ արյու-
նով» և այդ պատերազմը սլարենք այն պետություն տե-
րիտորիայի վրա, վորն առաջինը զենք կրարձրացնի մեր
դեմ» (վորոշիլով):

2. ԲԳԿԻ-ի դասակարգային գիտակցութունը և ես-
մայնման անվտանգությունը: Մարտիկների դասակարգային
բարձր գիտակցությունն ու համախմբվածությունը՝
Կարմիր բանակի կարևորագույն առավելությունն է
բարձրակարգ բանակների հանդեպ: Քաղաքատանքը
ԲԳԿԻ-ի հզորագույն զենքն է: Յուրաքանչյուր մարտի-
կի կողմից այն դասակարգային խնդիրների գիտակցու-
թյան անհրաժեշտությունը, վորոնց համար նա պա-
քարում է Կարմիր բանակի շարքերում: Յուրաքանչյուր

զորամասի պայքարի նշանակությունը հասկացողությու-
նը ինչպիսի պաշտպանության ընդհանուր սխեմայում:
Դասակարգային համախմբվածությունը, տոկոսու-
թյունը, կայունությունը, վճռականությունը, հա-
տատմատվածությունը, քաջությունը, ինիցիատիվան-մար-
տիկների կարևորագույն հատկություններն են: Զին-
վորական անտառան կարգապահությունը: Հավասա-
րումն առաջինների հետ: Փոխհարաբերությունն ընկեր-
ների հետ, փոխադարձ իրար փրկել-ազատելը: Պայքար
գասալքություն և խուճապահանություն զեմ:

3. Մարտական վարժեցումը: Կարմիր բանակային
իր զենքի դիտենալն ու հակառակորդի տեխնիկայի դեմ
պայքարել կարողանալու անհրաժեշտությունն ու կա-
րևորությունը: Կարողանալ գործածել և պահպանել
զենքը, կարողանալ հետևել մարտի դաշտին: Զորաշար-
ժերը կրակով և շարժումով, քողարկում, խնդիրա-
մատավարում: Մնայպերություն, լավ և գերազանց հրա-
ձիգների հակայական դերն ու նրանց նշանակությունը
մարտում: Յուրաքանչյուր մարտիկի կողմից իր խնդիր-
ները և իր զորամասի խնդիրների հասկանալը-հաղթու-
թյան գրավական է:

4. Հրամանատարը գործառնալ մարտական դեկա-
վարն է: Հրամանատարի և քաղաքատուղի տեղն ու դե-
րը մարտում: Հրամանատարը մարտի դեկավարն է և
լիովին պատասխանատու նրա հաջողության համար:
Զինվորական յերկաթե կարգապահություն, հրամա-
նատարի հրամանների առանց առարկելու, ճիշտ ու ա-
րագ կատարման, թափթիվածություն և անկարգապա-
հությունն ամենատիրքը յերևույթների դեմ ամենակա-
տաղի և անողոք պայքարի անհրաժեշտությունը: Հրա-

մանատարի իրավունքները, մարտի պարագայում կարգապահութիւնն ամրացնելու գործում: Սերտ դասակարգային համախմբւածութիւնը, յերկաթե կարգապահութիւնը՝ կարմիր բանակայինի և հրամկադմի փոխհարարութիւններին հիմքն է: Քաղաշխատողի հսկայական զերը մարտում: Ո՞վ կփոխարինի շարքից դուրս յեկող հրամանատարին:

5. Կարմիր Բանակայինը և բջիջը: Կուսակցական և կոմյերիտմիութենական բջիջներին, կոմունիստներին կոմյերիտականներին զերը մարտում: Կոմունիստը միշտ առջևից՝ ԲԳԿԻ-ի կուսկազմակերպութիւններին մարտական տրադիցիան է: Կարմիր բանակայինի դասակարգային համախմբւածութիւնն ու սերտ կապը բջիջի հետ և նրան ոգնելը՝ յուրաքանչյուր մարտիկի պարտականութիւնն է: Կարմիր բանակայինի կուսակցութեան մեջ մտնելը:

6. Կարմիր Բանակայինը և հակառակորդը: Հակառակորդին ուսումնասիրելու և նրա բանակի դասակարգային ելութիւնը ճիշտ հասկանալու անհրաժեշտութիւնը: Կարողանալ հակահարված տալ հակառակորդին ագիտացիային: Մեր ներքին դասակարգային թշնամին փորպես հակառակորդի դաշնակից ու գործակալ: Կարմիր բանակայինի պարտականութիւնը ռազմական դաշտնիքները պահելու և չլիւծնաժի դեմ պայքարի գործում:

7. Կարմիր Բանակայինը և գերիկները: Դասակարգային թշնամու վերաբերմունքը դեպի գերի ընկած կարմիր բանակայինները: Կարմիր բանակի խնտերնացիոնալ բնույթը և մեր յեղրայրական վերաբերմունքը գերի գերի ընկած աշխատավորները: Վերաբերմունքը

դեպի գերի սպան ու յենթասպան: Քաղաշխատանքը գերիներին մեջ: Դասակարգային զգոնութիւնն ու դասակարգային աչալըջութիւնը՝ դեպի գերիները ճիշտ վերաբերմունքի հիմքն է:

8. Կարմիր Բանակը և աշխատավորութիւնը: Կարմիր բանակի, փորպես համաշխարհային հեղափոխութեան բանակի զերը հակառակորդի յերկրի աշխատավորութիւնը կապիտալի լծից ազատելու գործում: Հեղափոխական կացութեան և կարգապահութեան առանձնահատուկ կարեւորութիւնը և խիստ դասակարգային գիծն աղգարնակութեան հետ ունեցած փոխհարարութիւններին մեջ: Կարմիր բանակայիններին քաղաշխատանքն աղգարնակութեան մեջ: Հակառակորդից ազատազրկած տերիտորիայի աղգարնակութեան մեջ տարփող աշխատանքի և նրանց հետ ունեցած փոխհարարութիւններին առանձնահատուկութիւնները: Աղգարնակութեան ւղղային, երոնակ, եկեղաղու լի առանձնահատուկութիւնն է, իտտորի հալի անելու անհրաժեշտութիւնը: Կարմիր բանակայինի խնդիրները՝ աղգային քաղաքականութիւնը բացատրելու և ճշտորեն կիրառելու և Կարմիր բանակի խնդիրներն ու գերը բացատրելու գործում:

Բ) ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՑՆԵՐ

1. Իմպերիալիստներն ի՞նչ նպատակներին յեն հետապնդելու իՍՀՄ-ի դեմ պատերազմում և ի՞նչ նպատակներին յեն հետապնդելու իՍՀՄ-ն պաշտպանվելով իմպերիալիստների հարձակումից:

2. Վո՞ր տվյալներն են ասում այն մասին, վոր ասղադտ պատերազմում մասնակից ե լինելու վողջ ժողովրդական տնտեսութունը և մասսայական բանակները:

3. Ի՞նչ նշանակութուն ունի բանակի տեխնիկական հագեցվածութունը ժամանակակից մարտի բնույթի համար:

4. Վո՞րն ե առանձին մարտիկի դերը ժամանակակից մարտում:

5. Վո՞րոնք են ժամանակակից մարտի տակտիկական առանձնահատկությունները:

6. Ի՞նչ դեր ե խաղում մարտում կարմիր բանակի զորամասերի դասակարգային դիտակցությունը և համախմբվածությունը:

7. Մարտական ինչպի՞սի ունակություններ պետք ե դաստիարակի իր մեջ կարմիր բանակայինը:

8. Վո՞րն ե հրամանատարի դերը, վորպես զորամասի մարտական ղեկավարը, և վո՞րոնք կարմիր բանակայինի պարտականությունները հրամանատարի նկատմամբ մարտում:

9. Ի՞նչու ղինվորական յերկաթե կարգապահությունը զորամասում հաղթության առաջին պայմանն ե:

10. Վո՞րն ե կուսակցական և կոմյերիտմիութենական բջիջների դերը մարտում և վորոնք կարմիր բանակայինի պարտականությունները բջիջների նկատմամբ մարտի պարագաներում:

11. Կարմիր բանակայինն ի՞նչպես պետք ե վերաբերվի դեպի դերի ղինվորն ու սպան:

12. Ի՞նչպես պետք ե լինեն կարմիր բանակայինները փոխհարաբերություններն աշխատավորության հետ մարտի պարագաներում և ինչո՞ւմն են կայանում նրանց պարտականություններն ազգաբնակչության մեջ քաղաքական աշխատանք տանելու գործում:

Գեորգի Ծպարան

Պատվեր 3489 Գլավլիտ 7999 (բ) Հրատ. 2931 Տ/րաժ 1060

Հանձնված ե արտադրության 15 նոյեմբերի 1932 թ.

Ստորագրված ե ավագրելու 28 նոյեմբեր 1932 թ.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0217744

41. 321